Katalikai turi suprasti, kad jų sukos ir pasiūventimas del katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinių indų ir net negu bažnytinės apeigos. Pakol to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atatiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skaityti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Kilian.

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Sveikta Juozapo Darbininkų Sąjungos.

DARBININKAS
EINA
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS.
Metams $4.00
Užrubežy metams $5.00
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 630.

VOL. VIII, No. 120. SUBATA, SPALIŲ 27 D., 1923. *Kaina 5 centai.*

Darbas ir koperacija

KAIP KILO ALGOS.

CHICAGO, ILL. — Prieš devynis metus šio miesto duonkepiai gaudavo po $15 ar $16 savaitėje. Dabar jų algos yra $40 savaitėje. Per devynis metus Chicagos duonkepių algos pakilo ant 200 nuoš. Be to ir valandos buvo sutrumpintos.

PRIEŠ ANGLIŲ KAINAS.

ALBANY, N. Y. — Gub. Smith visų miestų majorų paprašė tėmyti anglių kainas. Sakė, kad anglių biznyje neprivalo būti pelnagrobystės.

ANGLIŲ IŠ ANGLIJOS.

CARDIFF, Anglija. — Nuo Amerikos kompanijų gauta 100,000 tonų anglių užsakymas. Anglys bus vartotos New Yorke ir Naujojoj Anglijoj.

KIEK GAVO BENEFITŲ.

Amerikos Darbo Federacijon susitelkusios unijos per pereitus metus benefitais išmokėjo $2,778,541. Iš tų pomirtinių buvo $1,944,930, ligoj pašelpų $648,680, kelionių išlaidoms $19,818, bedarbiams $28,820, įrankių apdraudų $319.

ATVYKS AMERIKON.

NEW YORK. Garsusis šiaurės šalių tyrinėtojas Nansen atvyks Amerikon lapkr. 3 d. Jis yra norvegas. Suvienytose Valstijose ir Kanadoj kalbės apie savo veikimą Tautų Lygoj, Rusijoj ir Mažojoj Azijoj.

LAISVĖ ITALIJOS MIESTE.

TRIESTE, Italija.—Šio miesto majoras išleido įsakymą svetimų kalbų laikraščiams dėti vertimus italų kalboj visų straipsnių, žinių ir skelbimų. Raidžių didumas turi būti vienodas svetimoj ir italų kalbose. Jei to kuris laikraštis nepildys, tai bus konfiskuotas.

GALĖS PIRKTI ŠERŲ.

CHICAGO. — Garsioji skerdyklų kompanija pasiūlysianti savo 60,000 darbininkų pirktis tos kompanijos šerų. Būsią galima imti ant išmokesčių. Garantuoja 7 nuoš.

PRIEŠ GUBERNATORIŲ.

Oklahomos senatas 36 balsais prieš vieną nutarė paliuosuoti nuo vietos gubernatorių Bilius pavestas žemesniajam rūmui.

PAGAVO ŠMUGELNINKUS

NEW YORK. — Prohibicijos agentai pagavo laivą šmugeliuojantį svaigalais. Ant jo rasta svaigalų už $40,000.

IŠ PASIPELNIUSIŲ KITI PELNOSI.

HAZLETON, Pa. — Antracito darbininkai ne kiek įtepasidžiaugs iš algų pakėlimo. Kaip tik jiems algos tapo pakeltos ant 10 nuoš., tai namų savininkai pakėlė randas, barberiai pakėlė mokesčius ir kiti daiktai pakilo.

BUDAVOS DAUG NAMŲ.

SO. SHILDS, Anglija.—Anglijos kooperatyvė statymo dr-ja gavo kontraktą pastatyti tame mieste 299 namus. Už tai gaus 93,237 svarų. Tą kontraktą gavo po varžytinių su privatiniais kontraktoriais.

KOOPERATYVĖ APDRAUDOS DR-JA.

WELLINGTON, N. Zelandija. — Naujosios Zelandijos valdžios darbininkų organizacijos nutarė steigti Dominion Cooperative Insurance Co. Šita dr-ja apdraus nuo ugnies nuosavybę be pasipelnymo išrokavinių. Toji dr-ja ketina netrukus pridėti gyvasties ir sveikatos apdraudos skyrius.

Ta dr-ja sutverta, kad pastoti kelią privatinei kompanijai, kuri labai brangiai už apdraudą rokavo. Per kas tris metus toji kompanija dividendais išmokėjo tiek, kiek buvo šėrininkų sudėta.

GAVO KALĖJIMO.

LAWRENCE, Mass.—Willam Davis už pavogimą $100 gavo devynis mėnesius kalėjimo. Jis vogė krautuvėj nuo kostumerkos, kuri palikus kapšį buvo nuėjus į kitą krautuvės galą. Jis suspėjo pabėgti, bet vėliau policija jį pagavo.

KRITO NEGYVAS.

KENOSHA, Wis. — Vietos vieno banko prezidentas Robinson, 54 m. amžiaus, klube netikėtai apalpo ir mirė.

PATAISĖ GELEŽINKELIUS.

FORTH WORTH, Texas. — Del didelių potvinių pagadinti geležinkeliai apo atsayti ir komunikacija atnaujinta.

MAŽINA DARBUS.

SACO, Me. — York Manufacturing kompanijos audiminėse sumažinta darbai neapribotam laikui. Tas padaryta del nebuvimo užsakymų.

NUDĖJO PROHIBICIJONISTĄ.

RICHMOND, Va. — Ties Ashburn prohibicijos agentas norėjo padaryti vienuose namuose kratą. Ištiko muštynės ir agentas tapo nužudytas.

BADO RIAUŠĖS VOKIETIJOJ

RIAUŠĖS PLĖČIASI.

BERLIN. — Vokietijoj valgomųjų krautuvių plėšimai ir bado riaušės didėja. Išbadėjusios minios po visą Vokietiją sujudo. Gelsenkirchene 20 krautuvių tapo apiplėšta. Priliuoduoti vagonai stotyse buvo išvogti. Vežimai su valgomais daiktais į turgų buvo aptuštinti.

Barmene policijai įsikišus į riaušes du žmonės buvo užmušti ir 15 sužeistų.

Kasyklų ir pramonės centruose prasidėjo streikais, kurie labai triukšmingi ir su kraujo praliejimu.

Hamburge dokų darbininkai sustreikavo. Per tris dienas ėjo riaušės, 50 užmušta ir 100 sužeista.

Hamburgo priemiestyje policija su kulkosvaidžiais išvaikė komunistus.

Berlino badaujantieji eina į farmas ir kasa bulves. Vienu kartu 700 alkanų vyrų, moterų ir vaikų anksti rytą išėjo už miesto su krepšiais ir maišais ir kasė bulves. Buvo pašaukta policija. Alkanos minios buvo vaikomos ir vienas vaikinas 13 metų buvo užmuštas, o mergaitė 14 m. buvo sužeista.

PRAMATO GREITĄ REVOLIUCIJĄ.

MASKVA.—Nikolai Bucharin, redaktorius valdiško laikraščio "Pravda," kalbėjo viename susirinkime ir pasakė, kad tikras naminis karas Vokietijoj greitai artinasi. Sakė, kad švenčiant šeštas sukaktuves Rusijos bolševistinės revoliucijos bus paminėta prisidėjimu prie Rusijos raudonos Vokietijos.

Kai del Rusijos nusistatymo jis sakė, kad Rusija dabar šiaudo griebiasi kad sulaikyti karą. Rusija viską darysianti, kad sulaikyti Franciją ir jos talkininkes nuo karo. Bet girdi jei buržuazija nesusilaiko, tai ne jų kaltė.

"Pravdoj" rašoma, kad generalis streikas netrukus įvyksiąs.

PANAUJINO SAVO PAŽADĄ.

WASHINGTON. — Sekr. Hughes pasiuntė Anglijai notą, kurioj išnaujo pareiškė, kad Amerika sutiktų dalyvauti konferencijoj apsvarstyti Vokietijos išgales mokėti kontribuciją ir nutarti kaip užtikrinti tos kontribucijos išmokėjimą.

Notoj sakoma:

"Yra tikima, kai dabartinė padėtis verčia ieškoti ir išrasti būdus išgelbėti Europą nuo finansinės katastrofos, kurios pasekmės atsilieptų į visą pasaulį. Yra viltis, kad dabartinė padėtis yra patogi šitokį pleną išdirbti."

Toliau sakoma, kad Amerika nenori paliuosuoti Vokietiją nuo kontribucijų, bet jai uždėti tokią kontribuciją, kuri būtų pagal jos išgalės.

Amerika notą rašė, Anglijos prašoma.

PATARIA GELBĖTI VOKIETIJĄ.

WASHINGTON. — Agrikultūros sekretorius Wallace patarė prez. Coolidge'ui paremti Amerikos farmerius, eksportuojant Vokietijon 50,000,000 bušelių kviečių badaujantiems.

DIDĖLĖ AUDRA.

WASHINGTON. — Atlantiko viduryje laivas Leviathan plaukiąs iš New Yorko sutiko baisią audrą. Laivas buvo pagadytas ir per 12 valandų palengva turėjo plaukti iki mašinos buvo pataisytos.

FRANCUZAMS SMUGIS.

Moroke, kurį Francija valdo, buvo nelaimė ant geležinkelio. Traukinį su sapiorais važiuojantį užpuolė morokiečiai. Šeši sapiorai buvo užmušti ir 11 sužeisti.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "DARBININKE."

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS!

ŠVENTAS RAŠTAS NAUJOJO ĮSTATYMO

Gražiais Apdarais Tiktai Vienas Doleris

"DARBININKAS"
366 West Broadway So. Boston, Mass.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

— Ligi šiol Vilniaus gudų gimnazija, turėdama bendrą bustą su pravoslavų seminarija, pamokas atlikdavo iš ryto. Dabar pravoslavai "susipratę" ir pareikalavę seminarijos pamokas perkėlti iš ryto. Gudai spėja, jog tai padaryta ne be pašalinės įtakos juo labiau, kad seminaristai, matomai, pamokyti ir padrąsinti, vieną gražų rytą laužte įsilaužė gimnazijos kambariuosna, nebijodami jokios bausmės. Gimnazijos mokytojų personalui ir mokiniams šitas faktas, padaręs labai sunkaus įspudžio. Mat, turint gerų norų, buvę galima geruoju susitarti, ir išvengti triukšmo ir spynų laužymo. Visa tai esą sąryšy su nauju, ištikimuoju vyresnybei kursu tarp pravoslavų dvasininku.

— "Slovo" praneša, kad Vilniaus kurijos sekretorių kun. A. Viskantą popiežius š. m. liepos m. 14 d. pakėlęs slaptuoju šambelion. Vilniuj labai daug yra vienas prieškarinis rublis — 2 m. 16 skatikų. Šliečinšininkai, kaip ir prieš karą, taip ir dabar nuomuodami kalbamą turtą, moka miestui tam tikrą nuomą (činšą). Ligi šiol činšo norma buvo skaitoma taip: vienas prieškarinis rublis — 2 m. 16 skatikų. Šiemet busią jau kitaip imamas činšas, nes vienas prieškarinis rublis: esą prilygintas 2 2-3 lenkų auksino, kitaip sakant, prilyginta aukso kursui (skaitant lenkų auksiną lygų auksiniam frankui).

Aleksoto vagys.

Rugsėjo 24 d. 5 vel. po pietų Garliavos Šaulių burio Vadas K-čius grįžo iš Kauno per Aleksotą namo. Atvažiavus ties Čahos arbatine, 8 nepažistami vyrai, riktelėję sustok ir suk į šią pusę, išsitraukę peilius, šoko prie vežimo. Jausdamas, kad be ginklo, kurio prie savęs neturėjęs, neišsigins, vadas šoko iš vežimo bėgti atgal Kaunan. Pabėgęs kelis šieksnius sutiko į kalną lipantį milicininką ir prašė jo pagelbos sulaikyti užpuolikus. Milicininkas, pamatęs 8 Aleksoto žulikus atsisakė gelbėti, sprukdamas pakampėn, nelaimėj nepavykė pastebėti jo numerio; vado atminty liko tik apsenęs jo veidas su juodais usais. Vadas kitu keliu grįžo namo. Kiek paaiškėjo kad tą užpuolimą surengė Aleksoto vagys, kurinos prieš kelias savaites šaulių vadas sugavo laukuose bevagiant dobilus. Kadangi tuomet jie priversti buvo suvogtus dobilus grąžinti, tai pasirįžo jam atkeršyti.

Akyvaizdoj šio fakto, įvykusio 5 val. dieną, galima spręsti, kiek maža domės kreipia Piliečių Apsaugos Departamentas į Aleksoto priemiestį, kur operuoja ne viena panašių vagių gauja, kurios net miliciniukai privengia.

— Dr. fil. J. Tumėno vedamuose svetimų kalbų kursuose organizuojasi naujos grupės vokiečių, prancuzų ir anglų kalboms mokytis.

Kinematografai tvirkina.

KURŠĖNAI. (Ek.). Čia kino-teatre trečia visuomet užimta 10-13 metų vaikų. Jie žiurėdami neatatinkamų jų sielai dalykų, gadina sau akis ir tvirksta. Pedagogai susirupinę, kad butų statomi tinkami vaikams dalykai, arba tokia "pramoga" vaikams butų visai neprieinama.

Kuršėnų valsčiuje 1921-22 mokslo metais veikė 10 lietuvių prad. mokyklų; pernai viena jų (Kuršėnų geležkelio stotyje) del buto stokos turėjo užsidaryti, ir šiemet, neatsižvelgiant į tėvų pageidavimą atgaivinti tą mokyklą, buto vis tik nesurasta. Taigi šiemet veikia 9 prad. mokyklos, kurių 8 vienkompletės, 1 (Kuršėnų miestelyje) šešių kompletų. Iš gyvuojančių 9 mokyklų trys (Kuršėnų, Amalių ir Smilgių) turi nuosavus namus, o kitos dvi turi ir žemės pakankamai. Kitos gi vargsta nuomuojamuose butuose, kurie atsižymi vien nepatogumu: ne mokyklai pritaikinti: ankšti, nevėdinami; o jau mokyktojams kambariai... Čia lova, čia stalas, čia trobos galas. Ir tokiame kambaryje viskas: rašomasis, guliamasis, valgomasis ir... salionas svečiams. Ir nostebėtina, kad tokiuose butuose išdirbę visą žieną su frimis-keturiais skyrias mokytojai pavasarį atrodo puikiausi kandidatai į džiovininkus. Taip-gi daug vargo sudaro mokykloms, tiek turinčioms savo butus, tiek neturinčioms, vėlyhas malkų pristatymas. Kuršėnų valsč. daugumai mokytojų malkos tik dabar vežamos iš miško, kurios atsižymi tik sultingumu. Tokių malkų suvartoti prisieina dusyk daugiau, negu sausų ir jomis laikai gadinamos krosnys.

("Lietuva")

ATMUSĖ PLĖŠIKUS.

PEKINAS, Chinija. — Plėšikų gaujos norėjo apiplėšti traukinį. Į jį buvo šaudoma. Bet traukinys ir-gi buvo ne be gynėjų. Tai plėšikai buvo nuvyti.

KATALIKŲ PASAULIS

JAUNIMAS UŽ PAPĄ.

Francijos katalikų jaunimo draugijos, lankydamos mūšių laukus apie Verdūną ir kitur, pagerbė Bažnyčios galvą už jo taikos pastangas.

Douaumont forto akyvaizdoj, jaunimo pirmininkas šitaip baigė savo karštą kalbą:

"Mano draugai, kaipo nuolankūs katalikai, palenkime su pagarba savo galvas Romos link. Ir iš šito atmintinų kovų lauko garbingai sveikinkime tą, kurs vakar stengėsi sulaikyti karo baisenybes; tą, kurs šiandien troškta išvengti naujų betakombų ir kurs rytoj ir visuomet pakels savo balsą Ramybės Kunigaikščio vardan."

NEKRIKŠČIONIS APIE KATALIKUS.

JAPONIJA. Š. M. birželio 7 d. uždarant susirinkimą Katalikų Skaitymo Klubų Lygos iš visų partijų. Tokio universitų, markizas Okuma, kurs buvo pirmas šių klubų pirmininkas, iškėlė rautą (kitaip tariant, užsikvietė prie arbatos). Prie tos progos kalbėjo etikos profesorius Nakagiri, kurs nėra krikščionis. Jis pasakojo:

"Laike mano buvojimo Kinijoje, aš buvau artimoj draugystėje su protestonų priečeriais ir katalikų kunigais. Tuomet pasidarė man aišku, kad pirmieji (t. y. prot. priečeriai), vis tiek iš kur jie yra kilę, paniekina kiniečius. Ilgesnėmis šventėmis jie išvažiuoja sau, palikdami savo kongregacijas.

Iš kitos-gi pusės, mačiau kaip katalikų misionieriai su savo parapijonais apseina kaip su broliais, ypatingai daug širdies pavesdami beturčiams. Jie eina savo paveigas tyliai, be pasipūtimo. Iš viso savo parimo, aš duodavau pirmenybę Katalikų tikybai."

JUGOSLAVIJA IR VATIKANAS.

Jugoslavija turi 13 milionų gyventojų, kurių tarpe yra arti 6 milionų katalikų. Valdžia rengiasi padaryti sutartį su Vatikanu, kuri reguliuotų katalikų bažnytinius reikalus. Tuom tikslu ji siunčia Romon pasiuntinį Dr. Juozą Smodlaką. Dr. Smodlaka buvo priimtas karaliaus Aleksandro ir premiero Pašič; gavęs visas valdžios instrukcijas, pasiuntinys vyksta Romon.

Senian Jugoslavų katalikai buvo varžomi, dabar-gi valdžia žadanti duoti jiems lygias teises su stačiatikiais ir mugometonais.

PAGERIS ARMIJĄ.

BUENOS AIRES. — Argentinos senato komisija užgyrė armijos pagerinimo planus.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY
— by —
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

"Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 8, 1917, authorized on July 12, 1918."

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly $4.50
Boston and suburbs $5.50
Foreign countries yearly $5.50

Mysterijos Išaiškinimas

Lietuvos valdiškame aparate daug yra netobulumų ir tikrų ydų. Laisvamanija galėtų kartu su mumis, katalikais, tenkinties vien esamųjų valdžios ydų peikimu. Valdžios įstaigose praktikuojančių katalikų yra vos 15 nuošimčių, kiti-gi — indiferentai arba atviri laisvamaniai. Tad visai suprantama, kad ir prasikalstančių valdininkų tarpe — katalikų negali būti nei šeštos dalies. Bet tautos valia Lietuvos Seiman pateko net pusė katalikų; taip-gi ir ministerių kabinetan. Šis faktas laisvamaniams išvaro akis iš kaktos, o liežuvį —iš burnos. Rašo prieš neva "krikščionišką" valdžią visi laisvamaniukai, didesni ir smulkūs, moką ir nemoką rašyti. Ir šitame darbe visos jų spalvos puikiai susiderina: cinikas Voldemaras iš dešiniausiųjų buržujų, kairiausias pratustėjęs bolševikas, spekuliantas-šmugelninkas, liaudininkas, socialdemokratas, žuvusių bendrovių nenusiskriaudęs avantiuristas, lenkas-dvarponis. Ir tankiai rašo prieš tą pačią valdžią, kurioj jie užima šiltas vietas.

Štai kad-ir p. V. Račkauskas, vyras neabejotino sumanumo, ką liūdija tulų bendrovių šėrų pakilimas nuo 25 centų net iki 5 dolerių. Žinoma, už tokį stambų pasidarbavimą, valdžia negalėjo nekreipti domės į p. V. Račkausko talentus. Todėl ir paskyrė jį Londonan savo prekybos-atašė. Matyt ir valdžia nusprendė Londone paspekuliuoti ir savo šėrus iš 25c. pakelti į 5 dolerius. Sumanymas puikus, tik baisu kad nepasibaigtų taip, kaip "Keleiviui" New Yorko biržoj, nes p. V. Račkauskas vis-gi ne toks mokytas, kaip p. Herman-Purvis.

Už suteiktą aukštą vietą, p. Račkauskas nusprendė iškalno valdžiai atsimokėti. O kaip-gi! Reikia prideramai užsirekomenduoti. Kas-gi nežino, kad p. Račkauskas puikus biznierius ir didelis džentelmonas. Tad jis, kaipo garsus poetas ir rašytojas, sugalvojo naują mysteriją, kurią dedikavo Finansų, Prekybos ir Pramonės ministerijai. "Lietuvos Žinios" stambiam veikalui poros skilčių nesigailėjo. Ir "svietas" turėjo garbės išvysti naują šedevrą. Mysterijos sutrumpintas turinys toks: Lietuvos valdžia susitarusi ir pavedusi Baltic States Bankui išmokėti nuošimčius už L. Paskolos bonus, o pinigų tam tikslui neprisiuntusi. Sulig p. Račkausko gudrios išvados, tai valdžia (žinoma, klerikališka!) norėjusi pakenkti pačiam p. Račkausko atstovaujamam bankui. Nes žmonės negavę iš banko nuošimčių kaltinsią ne valdžią bet jį, banką. Na, sakykite-gi, vyručiai, ar be yra kur didesnių latrų kaip tie Lietuvos klerikalai? Taigi, taigi . . .

Tik kam ta ministerija be reikalo įsikišo ir ėmė ir išaiškino p. Račkausko nesuprantamą mysteriją? Pasirodo, kad tuom laiku, kai p. Račkauskas rašė savo veikalą prieš "klerikalus," tai Baltic States Banke gulėjo mažiausia 11 tūkstančių dolerių valdžios pinigų paskirtų nuošimčiams už L. Paskolos bonus.

Čia dedame iš tų pačių "Lietuvos Žinių" paimtą p. Račkausko mysterijos aiškinimą, prie kurio šiuom tarpu nieko neturime pridėti.

DEL NEMOKĖJIMO NUOSIMČIŲ UŽ L. PASKOLOS BONUS AMERIKOJE.

Iš Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerijos Laiškas "Lietuvos Žinių" Redakcijai.

Pono Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerio parėdymu, turiu garbės prašyti šį straipsnį patalpinti artimiausiame "Lietuvos Žinių" Nr.

Kaunas, Rugsėjo 28, 1923.
Nr. 13184.

Kanceliarijos Viršininkas
(Par. neišskaitomas.)

Kadangi spaudoje skleidžiama žinių ("Lietuvos Žinios" Nr. 207 "Laiškas iš Amerikos p. V. Račkausko"), kad procentų mokėjimas už Lietuvos Paskolos bonus Amerikoje yra pinigų stokos Finansų Ministerijos sąskaitoje sustabdytas, laikome reikalingu paduoti šituos faktus.

Pereitų metų gale buvo padaryta su atstovu Baltic States Banko p. V. Račkausku sutartis, kuria einant, bonų pardavinėjimas ir procentų mokėjimas buvo Baltic States Bankui pavedamas.

Praktikoje pasirodė, kad minimas bankas parduoti bonų mažai sugeba, nes 1923 metais ligi rugsėjo 1 d. parduota vos už 4,501 dol., tuo tarpu kaip ligi šiolei bonų mažiausia buvo parduodama tiek, kad iš jų galima buvo procentus mokėti. (pav., 1922 m. buvo parduota už 48.892,58 dol., o procentų išmokėta 48,513,22 dol.)

Todėl atsirado reikalo Finansų Ministerijai laikyti nuolat atsargą grynais pinigais Baltic States Banke, kas ir buvo daroma. Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerija per savo įgaliotinį ir betarpiai yra ligi rugpiūčio 31 d. sumokėjusi minimam bankui apie 24,000 dolerių, o bankas į tą tarpą yra pristatęs išlaidų tik apie 13,000 dol., taip kad rugsėjo mėn. 1 dienai Finansų Ministerijos kredite minimame banke yra buvę viršų 11,000 dolerių.

Konstatuodami šią dalykų padėtį, negalime suprasti, kaip įstaigos, kurios skelbiasi lietuviškos esą, ir atskiri asmenys, kurie turėtų žinoti dalykų padėtį, skleidžia apie Lietuvos vyriausybę čia ir tarpe mūsų tautiečių užsieniuose panašių žinių.

Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerija, lygiai kaip ir visi Lietuvoje, giliai įvertina visų, pirkusių Laisvės Paskolos bonus, patriotingumą ir yra pasiryžusi kuotinkamiausia su visais atsilyginti, taip kad jokios kalbos apie procentų mokėjimo sustabdymą būti negali. Priešingai, reikia tikėtis, kad mūsų finansiniam padėjimui gerėjant, greitu laiku galima bus prieiti jau net prie tos paskolos išpirkimo.

Ko-operacijos keliu

TAUTOS FONDAS IR MES.

Pereitais metais Tautos Fondas draugiškai pagelbėjo mūsų organizacijai, kada ji buvo atsidūrusi pavojuje, paskolindamas $5,000.00. Federacijos Kongrese nebuvo tai paskolai priešingų. Visi jautė, kad katalikų darbininkų organizacija tos paramos yra verta, nes juk ir Tautos Fondui šimtus tūkstančių sudėjo ne kas kitas, kaip katalikai darbininkai. Paskola buvo padaryta saugiu būdu, nes L. D. S. užstatė savo spaustuvę.

Gal Tautos Fondas ir labai ilgai lauktų tų pinigų grąžinimo. Tečiau yra svarbių priežasčių, del kurių L. D. K. S. turėtų dėti visų pastangų, kad kogreičiausiai tą paskolą atmokėjus.

1) Jeigu vis daugyn Amerikoje ir Europoje atsiranda moksleivių, prašančių iš Tautos Fondo paramos. Doroje, tikinčioje inteligentijoje — mūsų tautos ateitis. Atstumti prašančiųjų negalima. Tuotarpu Tautos Fonde tam reikalui pinigų kaip ir nebėra. Taigi baisu, kad toji mūsų skola nesutrukdytų moksleivių šelpimo darbo.

2) Dabar visas mūsų turtas, tai tik knygų krūvą. Namai svetimi, nes banko; spaustuvė irgi ne mūsų, nes užstatyta Tautos Fondui. Tad pirmiausia nors spaustuvę paliuosuokime nuo skolos, kad ji pataptų tikrai mūsų spaustuvė.

3) Mums lyg ir nepadoru gyventi iš labdarybės tada, kada po teisybei galėtume išsiversti ir savais. Sakau — iš labdarybės, nes Tautos Fondas juk yra labdarybės, o ne biznio organizacija, šelpianti svarbiausius ir švenčiausius tautos reikalus. Mes neprivalome norėti tos organizacijos veikimo mažinti, ar silpninti, o baimė ima, kad kartais mūsų skola to veikimo nesumažintų. Tad juo greičiau mes tą skolą atsiteisime, juo bus geriau, ir mums ramiau.

Pirmoj vietoj atsilyginę už namo bonus su tais mūsų draugais, kuriems jau pažadėjome, toliau Tautos Fondo skola mums labjausiai turi rūpėti, nes ji ištikrųjų skaudesnė yra, negu namo skola bankui. Tik kiek sukrutę, padirbėję, mes tuos kelis tūkstančius lengvai šį rudenį ir žiemą padarysime. Vėliau jau kibsime į banko skolą.

Tik paimkime visi bent po porą L. D. K. S. šėrų, o kas gali tai ir daugiau.

Tečiau čia dar negalas. Su Tautos Fondu atsilyginsime, dėsime jin aukas ir toliau, kaip dėjome ligšiol. Tečiau mūsų yra šventa teisė ir priedermė prižiūrėti, kad tos mūsų aukos, ypač moksleiviams skiriamos būtų sunaudotos kuogeriausiai. Mes žinome, kad ne visi ir katalikai inteligentai yra darbo žmonių prieteliai. Be to mums reikia tokių prietelių, kurie ne vien kalbas prieteliškas kalbėtų, bet ir darbu savo palankumą darbo žmonėms parodytų. Mums ypač reikia išsiauginti daug mokytų kooperatorių, kurie ir kaipo komersantai ir kaipo bugalteriai, instruktoriai, ir kaipo agronomai, ir kaipo teknikai-mekanikai, ir kaipo teisininkai — ir čia Amerikoje, ir ten Lietuvoje — kooperatoriams — darbo žmonėms padėtų dirbti, stodami į jų eiles, ir patarnaudami jiems savo mokslu, o nepasiduodami kapitalistams. Mes turime reikalauti, kad Tautos Fondas statytų pirmon eilėn tokius kandidatus, kuriems rūpi kooperacija ir kurie nori ir žada ateityje kooperacijai dirbti. Ir, pagaliau, mes patys turime, kur tik susidurdami su moksleiviais, daryti intakos, kad jie giliau užsiinteresuotų kooperacijos judėjimu ir ruoštūs stoti ateityje į pagelbą savo broliams — darbo žmonėms.

Uosis.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

"Darbininko" 118-ame numeryje Uosio straipsnyje įvyko ši spaudos klaida: išspausdinta: "kiek narių tiek dešimtukų;" turėjo gi būti: "kiek narių tiek dešimtinių."

MARGUMYNAI

ANGLŲ PROFESORIAUS APSILANKYMAS KAUNO MOKYKLOSE.

Anglų prof. d-ras Foat rugsėjo 2 d, aplankė Kauno miesto mokyklą Nr. 10 (žydų vaikams) ir paliko apsilankymo knygoje šitokį užrašą: 1) "Dr. Foat praleido maloniai laiką su mokyklos vaikais ir įspūdis paliko, kad žaislai ir klasių išvaizda taip-gi gera, kaip ir Anglijoj. Kryptis giliai socialė — visuomeninė ir inteligentiška. Reikia tik, kad vaikai būtų geriau apvilkti ir geriau maitinami. Tokiose blogose sąlygose — milžiniškas darbas atliktas."

2) "Rugsėjo 3 d. 1923 m., Kauno mokykla Nr. 13 (žydų vaikams), Dr. Foat yra labai nudžiugęs del savo vizito ir jis mano, kad mokykla yra labai gerai vedama, mokymas geras, tonas puikiausias, tačiau iš mokinių kokybės matyti, kad jie kenčia nepritekliu gero maisto."

3) "Rugsėjo 4 d. 1923 m. Kauno mokykla Nr. 8 (lietuvių) Dr. Foat praleido smagiai valandą šioje mokykloje, labai stebėdamasis vaikų pasirodymu kalbant, dainuojant, žaidžiant ir deklamuojant tautosakos dalykus. Bendrai yra pažymėtinas išmintingumas, tvarka (disciplina), matyti, ne prievarta vykdoma ir, puikiausia, linksmumas šitų blogai maitinamų vaikų, iš tikro labai džiuginąs (Pasirašė) Dr. Foat."

JŪRŲ MOKYKLA LIETUVOJ.

Prekybos laivynas tai kuone svarbiausias Lietuvos prekybos klausimas. Turime uostą, o jeigu pasistatytume kad ir nedidelį savo laivyną, tai Lietuvos ekonominė nepriklausomybė padidėtų, kraštas praturtėtų, drąsiau žvelgtume ateitin. Kapitonas Nemo daug jau rašė "Lietuvoj" apie tautinio laivyno reikalą. Tam laivynui reiks ir išlavintų jūrininkų. Dabar esama nedidelio būrelio lietuvių prityrusių ir mokytų jūrininkų. Didesniam laivynui jų toli gražu neužtektų. Be to, jie eina senyn. Reikia kas juos ateity pavaduotų.

Todėl kilo projektas steigti savą jūrų mokyklą. Seimas neužilgo svarstys tą projektą. Dabar kapitonas Nemo vėl simpatingai ir įtikinančiai rašo ir išvadžioja, kad Lietuvai reikia ne vidurinės, bet aukštosios jūrų mokyklos, kurion būtų priėmami tik baigę mažiausia 6 gimn. klases ir ten mokinami dar 6 metus. Gal būt savo pajiegomis dabar Lietuva dar negalėtų įsteigti aukštosios jūrų mokyklos, bet jos reikalingumas neabejotinas. Todėl reikia prie to eiti kad ir lėtais, bet tvirtais žingsniais. Juk ir jūrose yra aukso!

FRANCIJOS MORALIS KRIZIS.

"La Croix," Paryžiaus dienraštis, išvadžioja, kad Francijos moralio krizio priežastimi esanti praktiškoji bedievybė. Sako:

"Mes turime žvelgti į dalykus taip kaip jie yra. Dabartinio mūsų moralio krizio priežasčių-priežastimi yra mūsų praktiškas ateizmas. Net ir gerbtinos šeimynos praktikoje gyvena kaipo ateistai. Niekad bendrai nebekalbama maldų, ir Dievo vardo nebeminima šeimynos rately. Tas pats mokyklose ir licejuose. Valstybė praktiškai yra ateistinė. Neutralė spauda, žinoma, yra ateistinė. Tuomtarpu-gi Dievas yra Viešpats, Teisėjas ir Baudėjas. Atimk Dievą ir atimsi moralei teisei jos pamatą. Dalykų pataisymui reikia: grąžinti Dievui vietą šeimynos rately, mokykloje, kazarmėse, ligonbučiuose."

LAISVAS KAMPELIS

Veda DĖDĖ PILYPAS

KLAUSIMAS.

Dėde Pilypai:—

Laisvamaniai labai džiaugiasi del Kauniškės "Laisvės" susmukimo. Iš to jie daro išvadą, kad Katalikų spauda puolanti žemyn, laisvamanių gi kylanti, o vis delto, kad laisvamanių spauda mokinanti žmones, o katalikų tik šmeižianti ir provokuojanti. Ar ištiesų taip yra?

Didžiulis.

ATSAKYMAS.

Tamsta, Didžiuli, žinai, kad kuomet katinas suserga, tai visos pelės galvoms eina. Jų džiaugsmui nėra galo. Bet būdamos pelėmis, jos nemato, kas bus rytoj, ir kuomet pasirodo kitas katinas, jos vėl sulenda į skylę. "Laisvė" sustojo ėjusi, bet veikiai atsiras kitas laikraštis, ir laisvamanių džiaugsmas virs aimanavimu, kad klerikalai galingi, kad užima visas pozicijas, kad pas juos nėra gailiaširdystės ir meilės artymo, kad jie užgriebia visą intaką, kad užkrauna laisvamaniams savo jungą, ir t. t., ir t. t.

Tas pats buvo su Atstovo atšaukimu. Sužinoję, kad p. Čarneckis atšaukiamas Rygos, liberalai ko ne plyšo iš džiaugsmo. Dabar suvokė, kad pergreit parodė savo ūpą, nes jo vieton atvyksta ne laisvamanis, kaip jie tikėjosi, bet tikras diplomatas ir — katalikas. Nesvarstančiam žmogui tankiai reikia mainyti savo frontas del neišmintingų išsišokimų. Nebereikalo Šventraštis yra pasakęs: "Kvailys keičiasi kaip mėnulis."

Kai del laisvamanių spaudos mokslingumo ir žmonėnis naudingumo, tai tik vieni juokai. Juk jie vien tik šmeižtais ir verčiasi. Neužtenka katalikų, bet ir tarp savęs viens kitą pamažgomis apipila. Tik pažiūrėkime į jų partijas: komunistai, keleivininkai, naujiesiečiai, sandariečiai, telegramiečiai, tėvynininkai, vienybiečiai, žilagalviai, pūdymiečiai, ir kitoki "iečiai," tik ne kviečiai. Du trečdaliu jų laikraščių skiriami katalikų šmeižimui, viens trečdalis savytarpiniam kandžiojimui. Mokslui, kad ir jo kiek turėtų, vietos nėra.

Vargas bemoksliui, kurs kitam siūlosi į vadus, bet dar didesnis vargas tam, kurs jo klauso.

VOKIETIJA SKALDOSI.

1919 m. laike bolševikų ir vokiečių buvimo Lietuvoj, atsirasdavo miestelių, kurie pasiskelbdavo 'nepriklausomomis respublikomis." Dabar tas pats dedasi Vokietijoj. Reinlandas, Bavarija, Palatinatas bruzda, kruta; nepriklausomybes rengia. Bismarkas sakė, kad vokiečių liaudis nepratusi savęs valdyti. Tai ir šiandien tiesa. Karūnuotos ar ginkluotos "persones" visuomet geriau pataikydavo vokiečius suvaldyti, negu žmonių rinkti civiliai prezidentai.

DIDELĖ PARODA.

LONDON. — Anglija rengia didžiulę parodą ateinančiais metais. Pats karalius remia parodos rengimą. Bus bandoma padaryti didžiausią parodą kokia tik yra buvus pasaulėje.

SIŲSKITE PINIGUS LIETUVON PER

The Bridgeville Trust Co. Bridgeville, Pa.

NES TEN RASITE TEISINGĄ IR PIGIAUSĮ PATARNAVIMĄ.

Kurie dar neturite jų blankų ir savis nužemintos kainos siuntimo, arba kurie norite parsikviest iš Lietuvos gimines, rašykite tuojaus pas juos, o būsite užganėdinti.

Adresuokite šitaip:

THE BRIDGEVILLE TRUST COMPANY

BRIDGEVILLE, PA.

KYBARTŲ GIMNAZIJOS REIKALAIS

Pasibaigus karui Kybartuose buvo įsteigta "Žiburio" gimnazija. Namai gimnazijai skirti buvo visiškai neatatinkami tam tikslui. Todel tegalėjo būti iki šiam laikui tiktai keturios klasės.

Tame pačiame miestelyj trumpai prieš karą rusai statė sau prieglaudą — dviejų augštų plytinius namus; bet darbo jau nesuspėjo baigti. Šituos tai namus Švietimo Ministerija po ilgų keblių tąsynųsi atidavė Kybartų gimnazijai. Bet tie namai tėra tiktai keturios sienos — be stogo, be durių, be langų ir be jokio kambarių įrengimo. Tokį namą įrengti reikia keletos tūkstančių dolerių, kurių, dėja, nėra. Todel tai Kybartų gimnazijos direktorius kun. Pijus Karalius ir kreipiasi į Kybartų bei Virbalio apielinkės gyventojus, atvykusius Amerikon, prašydamas aiškų, bet [illegible] paskolos tam namui baigti. Kun. direktorius štai ką rašo:

"Šių metų birželio m. 4 d. pavyko galutinai gauti iš Švietimo Ministerijos apdegusius mūro namus ties klebonija; tie namai jau p. J. Prapuolenio ir kun. Čepulio buvo skirti Kybartų gimnazijai. Reikšdamas didelės pretensijos prie tų namų miestas, labai ilgai užėsė mūsų reikalus ir namų remontą. Tečiau šiandie jau darbas eina, tik deja, kad pas mus Lietuvoj yra labai sunki finansų padėtis. Tiesa gausime paskolos, bet nepakankamai ... Prašyčiau jei būtų galima paskolinti iš privatinių Virbalio ir kitų apielinkių tautiečių dolerių; nuošimčius apsiimame mokėti dar geresnius negu Amerikoje mokama. Garantijas taip pat duodame geras, pav. apsiima garantuoti Juozas Prapuolenis ir kiti Kybartiečiai, turi savo turtus. Gal ir aukų pavyktų parinkti, tai prašyčiau. Kalėdoms norėtume persikelti į naujus namus, kadangi dabartiniai gimnazijos namai yra nepakenčiami, penkioms klasėms visai ankšta. Aš manau, kad Kybartiečiai ir Virbaliečiai supras geriausia mūsų sunkią padėtį, todel ir kreipiuosi į juos ne savo, bet mūsų visų vardu. Širdingiausia prašau kokiu nors būdu padėti ir laukiu palankaus atsakymo. Reikia šiandie šumokėti darbininkams 50,000 litų, bet jų dar neturime . . ."

Už paskolą, reiškia, Kybartiečiai žada didelius nuošimčius ir juos laiduoja savo nejudomu turtu. Reikalas yra gyvas ir būtinai reuntinas. Todel kam tojį ideja yra brangi ir artima, gali suteikti savo finansinę paramą paskolos formoje. Visi geros amerikiečių širdies pasiryžimai bus Kybartiečių ir Virbaliečių brangiai įkainuoti. Paskolas, o jei kagali tai ir aukas, galima siųsti tiesiog Kybartų gimnazijos direktoriui kun. Pijui Karaliui — Kybartai, Lithuania, arba galima siųsti ir vienam amerikiečiui, kuriam šitas reikalas yra pavestas rūpintis, būtent kun. dr. J. Navickui, 85 New York Ave., Hartford, Conn.

ŠIUPINIS NE PUODE

Surankiojo STRIUKIS.

Ponia į savo vyrą: — Tu šitą tarnaitę būtinai turi atleisti. Aš aiškiai pastebėjau, kad kai aš prasišalinu, tai ji su tavim flirtuoja.

Tarnaitė, kuri tuom tarpu buvo kitam kambarį ir visą porios kalbą apie ją girdėjo, supyko ir pravėrusi duris tarė:

— Atleisk man poniute, bet aš turi pasakyti tamsta, kad aš su tavo ponu nė už milijoną dolerių neflirtuočiau.

Ponia. — Ar girdi kaip ji tave įžeidė? Už tai dabar tuojaus turi ją atleisti už tokį įžeidimą.

NEMANDAGU.

Rūkantieji džentelmenai turi įsitėmyti, kad dabartiniu laiku yra didelis prasižengimas prieš mandagumą, rūkyti priešais merginą nepaklausus, gal ji ir rūko.

Žmogus stovėdamas šalygatvy ir patėmyjęs praeinant pasitaurinčią ponią ją šitaip užkalbino:

— Poniute, ar negalėtum man suteikti vieną dolerį kad aš galėčiau pasiekti savo šeimyną.

Ponios būta gailestingos širdies. Ji pažvelgus į prašantį, išsiėmė ir paduodama dolerinę sako:

— Tegul Dievas padeda laimingai tau pasiekti šeimyną. Bet kurgi tamstos šeimyna randasi?

— Teatre — paaiškino jisai.

Seryvas žmogus sumanė nusipirkti automobilį, bet nuėjęs į automobilių krautuvę ir visus apžiūrėjęs, nesurado nei vieno kuris jam patiktų. Priėjęs prie pardavėjo ir sako:

— Šitie automobiliai man visai nepatinka. Žinau koks man patinka, bet pamiršau jo vardą. Tik tiek atsimenu, kad prasideda su raide "T."

— Atleiskite tamsta, mes neturime tokio automobilio kuris prasidėtų su raide "T." Mūsų visi automobiliai pradedami su gezolinu — paaiškino pardavėjas.

Tula ponia pagarsino laikraščiuose, ieškanti namų tarno. Tarnas kuris nori užimti vietą, būtinai turi būti vedęs. Ant paieškojimo poni gavo daugybę aplikacijų. Vienas ant savo aplikacijos parašė sekančiai:

"Ačiū už suteiktą man darbą, bet atleiskite už paklausimą. Kadangi tarno paieškote vedusio, tai ar ir mano moteriai ten bus darbo?

Poni perskaičius ir užsigavus sušuko:

— Ne, ne. Moterei pas mane jokio darbo nėra. Vedusio paieškau delto, kad būtų pratęs moteries paliepimų klausyti.

Kartą eidami keliu Doleris su centu susitiko vienas prieš kitą. Doleris rūsčiai ir išdidžiai į centą prabilo:

— Pasitrauk iš kelio, juk matai, kad aš einu.

Centas. — Bet juk ir aš einu.

Doleris. — Kas iš tavęs. Žinai, kad aš šimtą kartų už tave geresnis.

Centas. — Su savo gerumu tu nesigirk. Aš kas nedėldienis lankau bažnyčią, o tave vos retkarčiais tepamatau.

Kartą du piemenys ginė namo avelės ir užvedė tarpe savęs tokį pašnekesį:

— Jonai, duok tu man dvi savo aveles, tai abudu turėsime vienodą skaitlinę.

Jonas. — Ne, tu duok man dvi, tai aš turėsiu du kart tiek kaip tu.

Po kiek avelių jie turėjo?

— Kodel Jieva, ieško atsiskyrimo nuo savo vyro. Ar-gi Juozas taip blogas, kad ji jo nemyli.

— Ne ji, bet burdingierius jo nemyli.

Jei nori, kad žmonės manytų apie tave jog esi mokytas, visada bėgk iš bažnyčios nelaukęs pamokslo, arba paprašyk "Tėvynės" redaktoriaus, kad tave mokslinčiomi užtituluotų nežinomoms raidėms. Kada tą visą atliksi, būk ramus jog būsi mokytas ir laisvamaniškoj pagarboj palaikytas.

Ji. — Tamsta turėjai mėnesį vakacijų.

Ji. — Ne, tik tris savaites, nes viena savaitę buvau pas vyro gimines.

PRAMONĖ LIETUVOJ

Jau beveik metai, kaip Lietuvoj Kybartuose įsikūrė Akc. B-vė "Aitvaras." Pamatinį Bendrovės kapitalą sudaro 6-000 akcijų (šėrų) po 200 litų nominalinės vertės kiekviena— išviso 1,200,000 litų arba 120,-000 dolerių. Judomasis ir nejudomasis B-vės turtas kaip tai: 2 margai žemės, 4 mūriniai dviejų aukštų namai, 1 medinis namas su įvairiais sandėliais, dirbtuvės įruoštos su garu ir elektra varomomis mašinomis — įkainuojamos suviršum 1,000,000 litų. Sukeltą pamatinio kapitalo — parduotų akcijų yra už 950,000 litų neparduotų už 250,000 litų. Tokiu būdu kiekviena B-vės išleista akcija jau dabar garantuojama judomuoju ir nejudomuoju turtu — neskaitant kiek yra linoso apyvartoj kapitalo.

Akc. B-vė "Aitvaras" kaipo organizacija vien Lietuvių rankose — užsibrėžė sau tikslą stoti su svetimtaučiais į finansinę kovą — laukuma eksploatuoti vieną iš pelningiausių pramonės šakų, kurios išimtinai buvo svetimtaučių rankose.

Todel B-vės įruoštos šios dirbtuvės būtent: vyno šnypščiovynio (šampano), likerių ir konekų techniškų atžvilgiu yra vienintėlis visoj Lietuvoj nes prie šių dirbtuvių pagaminimui naturalių gėrimų, pistatyta savo spirito varykla su tobuliausia rektifikacijos kolonka, kur visas darbas prižiūrima prityrusio specialisto-inžinieriaus.

Vyno, likerų, konekų ir mineralinių gazuotų ir vaisinių vandenų dirbtuvės vedamos prityrusio specialisto provizoriaus-chemiko pagaminti išdirbiniai, trumpu laiku, be jokios reklamos suspėjo užkarianti pelną populiarumą, ne tik ką Lietuvoj, bet ir užsieny. Dalyvaujant-girsio 1923 m. rudens parodoj tapo paskirtas pirmos rūšies diplomas ir sidabro medalis.

Kad patenkinus visus užsakymus, ne tik ką Lietuvoj, bet ir užsieny, reikalinga padidinti finosų apyvartos kapitalą, išparduodant likusias neparduotas akcijas. Todel Akc. B-vė "Aitvaras" tarp norinčiųjų įsigyti akcijų ieško kelių stambesnių akcininkų, kurie galėtų įdėti ne tik ką savo kapitalą, bet ir užimti atsakomingas gerai apmokamas vietas.

Akc. B-vei "Aitvaras" ne tiek svarbu parduoti neparduotas akcijas, kiek jai svarbu sutraukti apie save užtektiną skaičių ištikimų bendradarbių, kurie galėtų užimti tam tikras vietas, ar tai skyriaus, ar tai sandelio vedėjo, ar tai didmenų krautuvės pardavėjo vietą, nes B-vė mano ir jau pradėjo visuose Lietuvos miestuose steigti savas krautuves.

Amerikiečiai kurie nori, kad jų sutaupyti pinigai nepelytų o tik kad uždirbtų gerą nuošimtį, (mažiausia 30 nuoš.) arba tie kurie, mano kada nors sugrįžti į savo kraštą, ypatingai tie kurie greitu laiku mano gryžti ir sugryžę gauti gerą biznį nepatingėkit nuvažiuoti ar nueiti pas kunig. Bakšį, 46 Congress Ave., Waterbury, Conn. arba pas panelę B. Vaškevičiutę gyvenančią 200 Van Buren St., Newark kurie tik ką sugrįžę iš Lietuvos vietoj viską matė, neatsisakys suteikti pageidaujamų informacijų, kokiu būdu galima užsisakyti akcijų, nes skaičius akcijų pardavinai labai nedidelis ir apribotas, o įdėjimas kapitalo į tokią B-vę, kur statymas įmonės jau užbaigtas, — išvargtas ir nuo įdėjimo dienos jau auga pelnas.

Akc. B-vės "Aaitvaras" dirbtuvė randasi prie pat Virbalio stoties, todel užinteresuoti asmenys grįžtant iš Amerikos Virbalio stotyje gali kreiptis prie B-vės direktoriaus Felikso Čemarko, telefono No. 29 ir 82 arba ypatiškai.

J. Č.

BROCKTON, Mass. — Eugene Collins buvo nuteistas vienam metui kalėjimo už vagystę. Tai jis apeliavo ir gavo vietoj vieno 10 metų.

WORCESTER, MASS.

Yra malonu visuomenei pranešti kad nedėlioj, 28-tą spalio (Oct.) įvyks Mot. Są-gos nepaprastas vakaras bažnytinėj salėj 7-tą val. vakare. Bus garsių kalbėtojų, būtent gerb. kun. J. Bakšys, tik ką iš Lietuvos atvykęs, p-lė O. Vasilaitė, baigusi augštus mokslus Šveicarijoj, kun. Urbonavičius iš Boston, Mass., kun. J. J. Jakaitis ir kiti. Bus suloštas labai juokingas veikalas ir daugybė įvairių pamarginimų.

Rengėjos.

GERBIAMIEMS KLEBONAMS

Turime "Uždūšinei Dienai" kopertėlių su lakštukais. Kuric norėtumėte, tai malonėkite pasiskubinti su užsakymais.

"DARBININKAS",
366 W. Broadway,
South Boston, Mass.

I IR IŠ LIETUVOS ANT SUV. VALST. VALDŽIOS LAIVŲ.

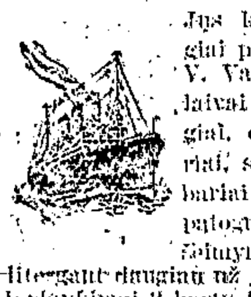

Jus keliausit smagiai po priežiūra S. V. Valdžios. Greiti laivai pulkus valgiai, dideli kambariai, skirtingi kambariai poroms arba patogumai — negažėtiaynoms, visoki literagant daugiau už jusų pinigus, Išplaukimai 2 kartu tas savaitę į Bremeną ir kitus portus.

S. S. Pres. Fillmore......Lapk. 3
S. S. Leviathan..........Lapk. 10
S. S. America............Nov. 13
S. S. Pres. Roosevelt...Lapkričio 24
S. S. Pres. Arthur.......Gruodžio 5
S. S. Geo. Washington...Gruod. 13
S. S. Pres. Harding.......Gruod. 29

Del kainų ir informacijų rašykit:
UNITED STATES LINES
75 State St., Boston, Mass.
Lokaliai agentai visuose miestuose
Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

APRUPINKITE ATEITĮ!

Nusipirkę farmą neturėsite baimės del blogų laikų nei skurdo susilaukus senatvės. Aš turiu del greito pardavimo daugybę farmų, mažų ir didelių, arti Bostono ir visoj Naujoj Anglijoj kurias galima pirkti su mažu įmokėjimu ir ant lengvų išlygų. Pavyzdžiui, čia tik keletą pažymėsiu:

1. Lexingtone, 9 mylios nuo Bostono, 5 akrų farma, naujas 6 kambarių namas, kutė, garadžius, karvė ir veršis. Turi būti greitai parduota. Prekė $1800, lengvos išlygos.

2. 160 akrų žemės, 100 akrų dirbamos, 60 akrų gero miško ir ganyklos; 15 melžiamų karvių, 1 bulius, 4 telyčios, 4 arkliai, 3 kiaulės. Tik $5000 cash ir lengvos išlygos. Šita galima išmainyti ant namų mieste. Farma randas Acton, Mass.

3. 15 mylių nuo Bostono, Bedford, Mass., 8 akrų farma su pirmos klesos budinkais, 3 karvės, 8 kiaulės, apie 100 vištų, ančių ir tt., 50 tonų šieno. Prekė $8,000, mažas įmokėjimas.

4. Wilmingtone, ant vieškelio tarpe Bostono ir Lowellio, 40 akrų žemės, 3 karvės, arklys, vištų, 14 kambarių namas, didelė barnė, visi ūkio įrankiai. Tik $2000 reikia įmokėti, likusiąjį ant lengvų išmokesčių.

Kuriems jau seniai yra nusibodęs miesto gyvenimas ir kurie norėtumėt dirbti patys del savęs, ir gyventi sveiki, taip kaip ir Lietuvoje, tai kogreičiausia kreipkitės pas mane ir aš su savo automobiliu nuvešiu Tamistas su visa šeimyna pasižiūrėti pulkių ūkių, visai arti Bostono.

Minėtas farmas galima sumainyti ant namų, morgadžių ar krautuvių. Turintieji namus ar bizius išmainymui ant farmos arba bile namo, kreipkitės pas gerai žinomą lietuvį agentą, kuris jau daugiau kaip 19 metų tik prie to stovi.

JOSEPH BALAŠAITIS,
337 W. Third St., So. Boston, Mass.
Tel. South Boston 0418—R.

Don Kichotas

(Tęsinys)

SKYRIUS XXIV.

Apie tai, kaip Sančo Panza grįžo namo.

Kaip tik Sančo pasiekė vieškelį, tai jis pasuko tiesiog linkui Tobosos miestelio, kur gyveno Dulcinėja. Ant rytojaus jis pasiekė tą karčiamą, kurioj jis buvo taip nemaloniai paklodėje suptas. Jis nelinko užsukti į tą užeigą, nors jau buvo pietūs ir gerokai apetitas jo gomurį kuteno. Apetitas pagalios paėmė viršų ir jis pasuko karčiamon. Kada jis apsistojęs svarstė ar užsukti karčiamon ar ne, tai prie jos stovėjo du žmogu ir jiedu jį buvo pamatę.

"Žiūrėk, kunigėli," tarė vienas antram, "kas ten do raitelis? Ar tai tik ne Sančo Panza?"

"Ištikrųjų tai jis," atsakė kunigas. "Juk ir arklys pono Don Kichoto."

Nenuostabu, kad jiedu pažino Sančo Panza ir Don Kichoto arklį, nes vienas jų buvo to sodžiaus kunigas, o antras kirpėjas —abu Don Kichoto draugai ir tie patys, kurie jo knygas sudegindino.

Sančui prisiartinus, kunigas į jį prabilo:

"Prieteliau Sančo, kur gi savo poną palikai?"

Sančo Panza tuoj pažino savo kunigą, bet sumišęs tokiu netikėtu susitikimu sumanė slėpti Don Kichoto padėtį. Todel pasakė, kad jo ponas esąs be galo svarbiais reikalais užimtas ir net už kažin ką negalėtų pasakyti, kur jis randasi.

"Ne, ne, Sančo," įsikišo kirpėjas, "jei tu nepasakysi, kur tavo ponas, tai tau bus blogai. Tada mes mislysime, kad tu kur nors jį nužudei. Juk mes štai matome, kad tu ant jo arklio joji. Sakyk, kur tavo ponas, o jei ne, tai vargas tau."

"Tu nepriyalai manęs šitaipos gąsdinti," ėmė aiškintis Sančo, "juk gerai žinai, kad aš nesu toks, kurs gali žmogžudystę papildyti. Mano ponas tarp kalnų atlieka kokią ten savotišką metavonę." Ir čia išpasakojo viską, ką tik patyrė keliaudamas su savo ponu.

Ir kunigas ir kirpėjas labai nustebo iš Don Kichoto avantiurų. Jiedu paprašė Sančo parodyti laišką, rašytą Dulcinejai. Sančo ėmė čiupinėtis ir niekur jo nerado. Visur apie save išieškojo ir nerado. Mat Don Kichotas užmiršo laišką jam įduoti. Tada Sančo persigando ir išbalo, kaip drobė. Ėmė apmaudauti, draskyti plaukus, mušti kumštimis sau veidą taip kad kraujais apsipylė. Kunigas ir kirpėjas bandė jį nuraminti ir klausti, kas yra. Sančo pasakė, kad pametęs laiškus, nes turėjęs du — vienas Dulcinejai, o antras įsakymas Don Kichoto šeimininkei išduoti jam tris asilus. Kunigas jį suramino, sakydamas, kad sutikęs Don Kichotą perkalbės jį bikytis duoto žodžio. Taip Sančo nuramintas ėmė aiškinti, ko jis ateityje tikisi. Sakė, kad Don Kichotas užkariausiąs karalystę, o jį padarysiąs salos gubernatoriumi.

Kirpėjas patvirtino, kad šitokie dalykai labai galimi.

Po to kunigas ir kirpėjas ėmė plenuoti, kaip čia išviliojus Don Kichotą iš kalnų ir parvedus namo. Abu pripažino, kad tą galima bus padaryti tik prisitaikant prie jo ūpo. Todel sumanė, kad vienas jų turėtų pasirėdyti moterimi ir nuduoti nuskriaustą karžygę-klajūnę, o antras būtų jos skydininks. Klajūnė papasakotų savo bėdas ir jo prašytų užtarymo. Tasai kaipo karžygis negalėtų atsisakyti.

Abu pripažino, kad sumanymas geras ir karčiamoje gavo tinkamus drabužius. Kirpėjas pasirėdė moterimi, o kunigas skydininku. Sančo Panzą prikalbino vesti į vietą, kur Don Kichotas yra. Gerai apsirūpinę maistu pasileido kelionėn.

Ant rytojaus keleiviai jau pasiekė vietos, kur iš vieškelio reikėjo pasukti. Tada keliavo šunkeliais Sančo šakomis nubarstytais. Tada kunigas ir kirpėjas ėmė mokinti Sančo, ką jis jam turi sakyti. Būtent liepė sakyti, kad laiškas Dulcinėjai buvo perduotas ir kad ji, nemokėdama rašyti, atsakymą davus žodžiu ir liepus būtinai kuogreičiausia grįžti namo ir pas ją, kad ištikęs labai svarbus reikalas, kad esanti proga patapti karalium. Sančo gerai klausė ir gerai isitėmijo pamokinimus. Net ėmė dėkuoti, kai išgirdo, kad Don Kichotas galės tapti karalium. Nutarė jie pirmiau pasiųsti Sančo ir žiūrėti ar nomi vienu papasakojimu nebus galima parvilioti Don Kichotą namo.

Nevylius Sančui, ateitiko taip, kad toje apylinkėje pasitaikė panišėlis Kardenijus. Tečiau jis jau buvo pasveikęs, nes reikalai del jo merginos Dorotėjos buvo išsilyginę. Kunigas ir kirpėjas susipažino su Kardeniju ir visi tikslai išsiaiškino.

Kardenijus nusivedė juodu į savo dvarą, kurs netoliese buvo. Ten jie tula laiką laukė sugrįžtant Sančo. Pagalios jie išgirdo apylinkėje šūkaujantį žmogų. Kunigas ir kirpėjas suprato, kad tai bus Sančo, kurs neradęs kunigo ir kirpėjo paliktoje vietoje ėmė šūkauti, kad atsilieptų. Visi smalsiai laukė, ką Sančo papasakos apie Don Kichotą. O jis štai ką papasakojo: Don Kichotas esąs visiškai nuogas, nusilpęs, išdžiūvęs, pageltęs ir nuolatai aimanuojąs del Dulcinėjos. Toliau Sančo sakė, kad Don Kichotas jokiu būdu nesutikęs vykti pas Dulcinėją tol, kol padarys žygį, vertą jos augštybei. Sančo dadėjo, kad jei jo ponas dar ilgiau pabus tokioje padėtyje, tai vargu jis galėsiąs patapti karalium ir negalės jam suteikti gubernatorystės ant salos. Todel Sančo visų prašė gelbėti poną. Kunigas ramino jį ir sakė, kad greitai viskas bus daryta del jo pono gelbėjimo.

Čia kunigas Kardenijui ir Dorotėjai papasakojo, kaip buvo plenuota išvilioti Don Kichotą. Dorotėja tuoj pasisiūlė vaidinti nuskriaustos ir nelaimingos panos rolę. Pasakė, kad ji skaičiusi karžygiškas knygas ir žinanti visus jų apsėjimus ir papročius. Todel pataikysianti vaidinti savo rolę.

Peiderauai išsipuošė visa partija. Sančo Panzos lydima, pasileido į kalnus pas Don Kichotą. Sančui buvo įsakyta pranešti savo ponui, kad atvyko iš Mikomikonijos karalystės nuskriausta karalaitė prašyti jo pagelbos ir atkeršyti jos skriaudėjams. "Taip labai bus pritinkama sakyti," tarė Sančo, "nes mano ponas visada nori užsistoti už nuskriaustas ir atkeršyti skriaudėjams."

Kai jau visi buvo netoli tos vietos, kur Don Kichotas metavojo, partija pasidalino. Sančo su Dorotėja nujojo pas Don Kichotą, o kiti krumuose pasiliko. Pajojus apie mailę tarpkalnyje rado Don Kichotą. Tuomet jis jau buvo apsirėdęs, bet neapsiginklavęs.

(Bus daugiau).

LAIKAS SIŲSTI PINIGUS

GIMINĖMS DEL ŠVENČIŲ

DOLERIAIS — arba — LITAIS

Pigiai persiunčia

LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVĖ
112 N. Greene Street, Baltimore, Md.

Iš Geografijos

DANIJA

Tąsa

III. DEMOGRAFIJA.

Danija labai nelygiai apgyventa. Neskaitant sostinės Kopenhagos, danų salose žmonių gyvena apie du kartu tankiau negu Jutlandijos pusiausaly, kame žemės derlingumas yra labai menkas. Be Islandijos ir be kolonijų, Danijoj 1921 m. buvo vidutiniškai apie 74 gyventojai viename ketvirtainiame kilometre. (Palyg. su Lietuva, kame 1 ketv. kil. yra tik 47 žmonės).

1801 m. Danija turėjo tik 929,000 gyv., o 1921 m. jų pasidangino iki 3,289,000, kurių 701,000 gyvena sostinėje Kopenhagoje (dan. Kjoebenhaon), 666,000 provincijos miestuose ir 1,857,000 kaimuose, gi likusieji tolimose salose. Apie 44 nuoš. danų gyvena miestuose, o 56 nuoš. — kaimuose.

Danai vis labiau dauginasi: 1769 m. vienam jų tūkstančiui priaugdavo tik 3: 1870 m. jau 9,9; o 1916—1921 m. laikotarpy metinis danų prieauglius pasiekė kiekvienam tūkstančiui net 12,2. Taip besidaugindama danų tauta gali per 60 metų padvigubinti savo skaitlių, t. y. apie 1980 m. jų skaitlius gali pašokti iki 6,500,000. Tai būtų jau vidutinė valstybė, kaip šiandien Švedija ar Olandija be kolonijų.

Svetur gimusių gyventojų Danijoj yra tik 3 nuoš., kurių arti pusės sudaro švedai, likusioji pusė susideda daugiausia iš vokiečių, norvegų ir kitų. Lietuvių Danijoje esama tik apie 200; jie ten dirba pas danų ūkininkus kaipo samdininkai.

1919—1921 m. laikotarpy Danijoj kasmet jungtuvių būdavo 26,000, gimimų apie 75,000, mirimų apie 38,000; priaugdavo apie 37,000.

Gimimų tarpe tais pat metais būdavo apie 2 nuoš. negyvais gimusių ir apie 11 nuoš. nelegalių. Persiskirimų esti apie 1,200 į metus, arba 20-čiai jungtuvių tenka 1 persiskirimas.

Danijoj viešpatauja Liuterio tikyba, kuri čia tapo įvesta 1536 m. Liuterių bažnyčią valdo 7 vyskupai. Kiti tikėjimai ir-gi turi teisės laisvai plėtoties. Sulig 1921 m. surašo Danijoj buvo 3,221,000 protestonų (beveik visi liuteronai), 22,000 katalikų, 500 stačiatikių, 6,000 žydų ir 17,000 kitų tikybų ir žmonių be tikybos.

Danus-katalikus valdo Apaštališkas Vikaras, kurs gyvena Kopenhagoj.

Didžiausias Danijos miestas — tai jos gražioji sostinė Kopenhaga, kame yra virš 700,000 gyventojų. Kopenhaga tai Danijos kultūrinis centras: čia yra universitas ir kitos aukštosios mokyklos, keletas labai turtingų muzėjų, puikių parkų ir sodų, karališkasai teatras ir daug gražių puošnių rūmų. Danai didžiuojasi savo švaria, gražia ir patogia Kopenhaga ir vadina ją mažuoju Paryžium. Ir turi pamato jaja didžiuoties!

Tarp kitų miestų paminėtini: Aarhus 75,000 gyv.; Aalborg 72,000; Odense 50,000; Horsens 28,000; Randers 27,000.

Danijos emigracija neperdidelė. Ji įvairuoja tarp 3,000 ir 7,000. Beveik visi emigrantai keliauja į Amerikos Jungtines Valstybes.

IV. POLITINĖ GEOGRAFIJA.

1. Valdžia ir konstitucija.

Danija yra konstitucinė monarkija. Jos konstitucija remiasi pamatiniais įstatymais arba charta (daniškai "Grundlov") iš 1849 m. Ji tapo peržiūrėta ir pertaisyta 1920 m. Beveik visos šios pataisos yra formalio pobūdžio, iššauktos prisijungus prie Danijos Šlezvigo kraštui (1920 m.).

Sulig "Grundlov" įstatymdavystė priklauso karaliui ir parlamentui. Vykdomoji valdžia priklauso karaliui, kurs valdo kraštą per savo ministerius. Teismai vykina teisingumą. Be parlamento sutikimo, karalius neturi teisės nei karo skelbti, nei taikos pasirašyti. Jis turi būt narys liuteronų-evangeliku bažnyčios, kuri skaitosi valstybine. Jo alga — vienas milionas kronų į metus. Be to, karaliaus šeimynos nariams skiriama 222,000 kronų metinės algos.

Parlamentas arba Rigsdag susideda iš dviejų rūmų: atstovų rūmai arba Folketing turi 149 narius, visuotinu balsavimu išrinktus 4 metams; senatas arba Landsting turi 76 senatorius, renkamus 8 metams, kurių pusė renkama kas 4 metai. Į Folketingą gali rinkti ir renkami būti visi vyrai ir moterys sulaukę 25 metų.

Visi parlamento nariai gauna 6,000 arba 8,000 kronų (1,200—1,600 dol.) metinės algos, sulig to, kame yra jų namai: sostinėje ar provincijoj.

Ministeriai atskirai ir visi kartu yra atsakomingi už savo darbus ir jei esti apskųsti ir rasti kaltais, gali būt baudžiami, jei atstovų rūmai (Folketing) jiem nedovanoja.

Administracijos tikslams Danija padalinta į 22 apskričiu (Amter), gubernatorių (Amtmand) valdomu. Kopenhaga pati viena sudaro atskirą apskritį. Apskričių tarybos prižiūri valsčių tarybas, kurių yra apie 1,300. Be to yra dar 88 miestų savyvaldybės su savo burmistrais. Visos šitos valsčių, miestų ir apskričių tarybos renkamos visuotinu balsavimu ir proporcionale systemą.

Galop reikia pastebėti, jog Danija yra viena geriausia sutvarkytų valstybių kurioj nejaučiama nei biurokratijos, nei autokratijos, kame kyšiai — retas dalykas.

2. Finansai.

Sulig Danijos konstitucijos, biudžetas turi būt atstovų rūmų tvirtinamas. Pastarasis 1923—24 m. biudžetas turėjo 399,900,000 kronų ineigų ir 362,147,000 kr. išlaidų, iš kurių kariuomenei ir karo laivynui išleista 54,000,000 kr., o švietimo reikalams 67,000,000 kr. Taigi Danija krašto apsaugai skiria arti dviejų kartų daugiau, o žmonių švietimui apie 10 kartų daugiau negu Lietuva. Todėl jos žmonės labai mokyti, švariai ir turtingai gyvena. Bažnyčioms valdžia išleidžia kasmet 3—4 milionus kronų.

1922 m. Danija turėjo skolų apie 3 miliardus litų arba 300 milionų dolerių. Truputį didesnė skolų dalis užtraukta krašto viduje o mažesnė — užsieny. 1917 m. Danija ir pusės tų skolų neturėjo. Pastaraisiais 5 metais ji labai prasiskolino tiesdama naujus gelžkelius, taisydama uostus ir statydama kitas visuomenei naudingas įstaigas. Tai tie pinigai ne "į balą imesti." Į gelžkelius ir kitas ūkio šakas valstybė yra įdėjusi virš 4 miliardų litų (toj sumoj skaitomas ir rezervo fondas; 1922 m.)

3. Krašto apsauga.

Danų armija arba tautinė milicija yra panaši į Šveicarijos miliciją. Kiekvienas sveikas pilietis privalo tarnauti armijoj ar karo laivyne, paprastai nuo 150 iki 425 dienų, trumpiausia pėstininkuose, ilgiausia kavalerijoj.

Kasmet mokinama apie 9,000 naujų rekrūtų. Visą išmokinta armija galėtų siekti 60,000 kareivių. Armijai užlaikyti 1923—24 m. biudžete paskirta 32 mil. kronų.

Karo laivynas susideda daugiausia iš mažų laivų: 3 skraiduolių; 4 monitorų; 19 minininkų; 20 pirmos klasės ir 3 senesnių torpėdinių laivų; 14 submarinų. Pastaruoju laiku daugiausia kreipiama domės į submarinus. 1923—24 m. karo laivynui išleista 22 milionu kronų.

Jei danų karo laivyno išlaidas atmetus, tai jų karinės išlaidos būtų maždaug lygios Lietuvos krašto apsaugos ministerijos išlaidoms.

Šalis, kuri krašto apsaugai išleidžia tik 14 nuošimčių visų savo išlaidų, negalima vadinti militaristine. Prie to, karo laivynui skyriamos išlaidos neša kraštui nemaža naudos, nes pratina žmones prie laivyninkystės.

4. Žmonių švietimas.

Jau vien iš to, kad mažutė Danija švietimo reikalams išleidžia arti 19 nuošimčių visų savo išlaidų (arba apie 130 milionų litų) galima spėti jog žmonių švietimas čia aukštai pastatytas. Ir ištikro, pradinis mokinimas Danijoj priverstinas jau nuo 1814 m. Priverstino mokinimo amžius nustatyta nuo 7 iki 14 metų.

1921—22 m. žimionis, Danijoj yra 4,203 pradinės mokyklos su 478,400 mokinių. Danai nesigailėjo didžiausių lėšų savo profesinėms mokykloms išvystyti, nes nuo jų žymiai priklauso žmonių darbo produktingumas ir jų turtingumas. Be šitų mokyklų, Danija būtų biedna, nuskurusi tautelė, dabar-gi ji turtinga, švari, kultūringa. Štai jos puikios ir skaitlingos profesinės mokyklos: žemdirbystės ir sodininkystės — 73 mokyklos; namų ruošos — 31; prekybos — 91 su 14,400 mokinių; įvairių amatų ir technikos — 242 mokyklos su apie 25,000 mokinių; mekanikos mokyklų — 13; jūrininkystės ir žuvininkystės — 12; pritaikomos dailės — 3. Taigi 3 milionai danų-žemdirbių turi apie 365 vidurines ir žemesnias profesines mokyklas su apie 60,000 mokinių. Tai graži kultūros armija.

Apie klasines danų gimnazijas žinių neturime. Mokytojų seminarijų ten yra 21 su 1,600 mokinių.

Kopenhagos universitas įsteigtas 1479 m. Turi jis apie 3,200 studentų ir virš 100 profesorių. Be 5 universitetų fakultų, yra Danijoj dar politeknikos institutas su 1,400 studentų ir 98 profesoriais, veterinarijos ir agrikultūros kolegija su 520 st. ir 67 prof., dantistų mokykla su 140 stud. ir 22 prof., karališka dailės akademija su 300 st. ir 22 prof. ir farmaceutų kolegija. Visose 6 aukštose mokyklose yra arti 6,000 studentų.

Visose žemose, vidurinėse ir aukštose danų mokyklose mokinasi apie 600,000 jaunimo, kurs sudaro arti 19 visų gyventojų nuošimčių. O mūsų Lietuvoj moksleivijos tėra vos 8 nuošimčiai.

V. EKONOMINĖ GEOGRAFIJA.

1. Žemdirbystė.

Danija — žemdirbių šalis. Jos smiltinga dirva, o rytinėje daly su stipriu molio priemaišu, visai tinka žemdirbystei. Nešaltas, lygus ir drėgnas Danijos klimatas puikiai želdo danų pievas ir ganyklas, duodamas gražiausių sąlygų gyvulininkystei. Vienok vakarinė Jutlandijos dalis žymiai skiriasi nuo kitų Danijos kraštų: ji yra nederlinga durpių, balų ir smiltynų šalis, kame neproduktinga žemė pasiekia žymaus nuošimčio. Abelnai, neproduktingos žemės Danijoj yra apie 20 nuošimčių, kurių tarpe virš 3 nuoš. durpynų.

Produktingosios žemės 6 nuoš. apaugę miškais, o likusio ploto virš pusės priklauso pievoms bei ganykloms ir arti pusės — užsėtoms dirvoms.

Per pastaruosius 50 metų danai, olandų pavyzdžiu, kasmet nusausindavo apie 2,000 ha. balų, lagūnų ir negilių ežerų. Paskutinis šimtmetis yra liūdytojas milžiniškos danų ūkio pažangos. Pirmiau Danijos ūkininkai buvo nuskurdę, biedni, gi dabar jau nestinga jiems nei turto, nei komforto. Ūkis žia vedamas sulig tikrai mokslinio metodo.

Danų ūkiai smulkūs, nes įstatymai draudžia daug žemės supirkinėti į vienas rankas. Be to, valdžia favorizuoja dar išsilikusiųjų stambių ūkių parceliacijas.

Anot 1921 m. statistikos Danijos ariamoji žemės sulig kultūrų dalinosi ir produkavo šitaip:

Javai	Plotas hektarais*)	Metinė produkcija:
Kviečiai	apie 90,000	278,000 tonų
Rugiai	" 220,000	288,000 "
Miežiai	" 250,000	562,000 "
Avižos	" 450,000	693,000 "
Maišyti javai	" 190,000	346,000 "
Bulbės	" 80,000	1,360,000 "
Visų kartu	apie 1,280,00 ha.	3,527,000 tonų

Pravartu pastebėti, kad per pastaruosius 40 metų kviečių ir bulbių plotas kuone du kartu pasididino. Padidėjo truputį ir avižomis užsėtas plotas, ypač kad Danijos drėgnas klimatas avižoms labai tinka. Tad jos čia ir užima pirmą vietą tarp javų. Miežių ir ypač rugių plotas susimažino. Rugių auginimas mažinasi Europoj; mat augantieji miestai vis mažiau bereikalauja ruginės duonos pakeisdami ją kvietine.

Kviečių daugiausia sėjama derlingoje Laalando saloje, o avižų — labiausia Bornholme ir Zelandijoje.

Cukrinių runkelių labiausia auginama Laalande ir Zelandijoj, apinių — Fiunuose (Fyen).

Kolzos ir linų auginimas labai sumažėjo, o vieton jų padaugėjo tabako daržai.

Zelandijoj daug yra vaisinių sodnų: jų obuoliai, kriaušės, slyvos ir višnios gabenamos Švedijon, o seniau ir Rusijon.

Laalando bei Fiunų salose ir Jutlandijoj auginama puikiausios rūšies daržovių. Miestai Odense (Fiunuose) ir Aarhus (Jutlandijoj) jau nuo 16-to amžiaus yra garsūs savo daržovėmis, kurias iš čia veža ir į tolimesnius kraštus.

Ypač gyvulininkyste Danija pasižymi. Jos fiunų veislės galvijai plačiai pasauly žinomi. Danai turi dviejų veislių arklių: zelandiškosios veislės — maži, bet ištvermingi; jutlandiškos veislės — dideli ir stiprūs. Kiaulių daugiausia auginama turtingose Rytinėse Jutlandijos fermose. Avelių skaitlius Danijoj, kaip ir visoj Europoj, žymiai susimažino.

1922 m. liepos 15 d. statistika danai turėjo: 576,000 arklių, 2,525,000 galvijų, 442,000 avelių, 1,900,000 kiaulių ir 19,000,00 vištų. Turint omeny gyventojų proporciją, beveik jokia Europos valstybė neturi taip daug gyvulių, kaip Danija.

*) Vienas hektaras lygus apie pustrečio akro.

TRUMPI SKAITYMĖLIAI
NAUJA KNYGA
Joje telpą daugiau kaip 100 trumpų pasakaičių
150 pusl. 45 centai
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.

NEMOKSLAS

Nemokslas yra žmogaus ir tautos priešas.

Gamtos turtai neturi vertės be mokslo. Nemokinti žmonės neįvertina vaisingų laukų, giriuotos žemės, vandens galybės ir mineralų depozitų.

Nemokslas kaštuoja tautai milijonus dolerių. Franklin K. Lane sakė, jog jeigu nemokyto žmogaus alga būtų 50 centų mažesnė dienoj, negu mokyto žmogaus ar moters, tai šalis kasmet pamestų $825,000,000 per nemokslą.

Nemokslas būtų išnaikintas praleidžiant mažai pinigų, ir tas pridėtų milijonus dolerių prie tautos turto.

Laike karo, valdžia turėjo sužinoti ar kareiviai galėjo perskaityti ir parašyti įsakymus, pirm negu buvo pristatyti prie tarnystės. Todel laike pirmo kareivių rinkimo valdžia davė rašto pabandymą milijonams vyrų.

Po pabandymų rasta, jog iš 1,566,011 egzaminuotų vyrų, 25.3 procentas negalėjo skaityti ir suprasti laikraščių ir parašyti laiškų. Toliau pasirodė, jog laike pasaulinės karės beveik 20 nuoš. mūsų gyventojų negalėjo vartoti anglų kalbą.

Paprastai, nemokslo statistikos imtos nuo Suv. Valstijų gyventojų suskaitymo. Tos skaitlynės yra surinktos. Kiekvienas pilietis klausiamas ar gali rašyti. Pasekmės gyventojų suskaitymo parodo mažesnį laipsnį nemokslo, negu armijos bandymas, nes daugelis atsakė tą klausimą nežinodami ką reiškia ir kiti, kurie gali pasirašyti savo vardus arba parašyti kelis žodžius skaitosi save mokintais. 1920 m. gyventojų suskaitymas rodo, jog per dešimts metų, nemokslo nuošimtis nupuolė nuo 7.7 iki 6 nuoš. Tas sumažėjimas nemokslo per tuos 10 metų buvo kaimiškose apielinkėse. Bet vistiek ant kaimų yra apie 1,000,000 daugiaus nemokintų negu miestuose.

Kaip nemokslas liečia ūkininką? Jis gyvena žemdirbystės primityviškose dienoše. Jam spauda nėra išrasta. Daugelis mūsų ūkininkų negali perskaityti įvairių knygų kurias Suv. Valstijų Žemdirbystės Departamentas išleido, ir kurios kaštavo tiek daug pinigų, ir jie negali suprasti pamokinimus žemdirbystės agentų, kuriuos tauta ir valstija užlaiko palengvinti ūkininkų bėdas. Jeigu suprastų tą viską lengvai galėtų produkuoti iki trijų syk daugiaus įvairių produktų, negu dabar produknoja. Tautai kaštuoja milijonus dolerių Amerikos ūkininkų nemokslas.

Kuomet mes žiūrime į nemokslą miestuose, randame, jog tas daugiausia liečia ateivius. Tik 36.7 procentas bemokslių šios šalies yra ateiviai, 67.8 procentas nemokintų nuo kaimų ateivių. Ta grupė susideda iš nemokintų, kurie negali rašyti nei kokioj kalboj. Be tos kliasos yra tie, kurie negali skaityti, rašyti arba kalbėti anglų kalba. Tos abiejos grupės negali perskaityti laikraščių ir negali pasikalbėti su savo amerikoniškais kaimynais. Jis naturališkai pasilieka užpakaly negalėdamas klausyti arba kalbėti kaip-tik per kitus. Visi jį išnaudoja.

Marian K. Clark iš New Yorko valstijos Pramonės Komisijos, praneša, jog beveik pusė nelaimingų atsitikimų fabrikuose, kurie kaštuoja apie 50,000 ant dienos pramonėms, yra del nežinojimo kalbos. Yra 800,000 fabrikų darbininkų New Yorko valstijoj, kurie negali kalbėti angliškai. 1916 m. valstija sulig darbininkų atlyginimo įstatymo išmokėjo $11,500,000, kuri suma būtų padidinta iki $35,000,000, jeigu prie jos būtų pridėta algos, gydytojų bilos, ir įstatymo administracija.

Suv. Valstijų Darbo Departamento statistikos rodo, jog per 8 metus nelaimingi atsitikimai buvo augščiausi tarp angliškai nekalbančių darbininkų, ir jog tas pats metai nuo metų. Ford Motor kompanija praneša, jog nelaimingi atsitikimai 54 nuoš. mažesni nuo atidarymo jų mokyklos 1914 m.

Mr. Manning, kasyklų biuro direktorius, praneše, jog anglių kasyklose 465,000 vyrų paėjo nuo angliškai nekalbančių tautų ir daugumas jų nemokinti. Jis praneše jog jeigu tie vyrai būtų pamokinti būtų daug mažiaus nelaimingų atsitikimų. Jis sako, kad mokslumas sumažintų mirtis tarp angliakasių iki 1,000 vyrų kasmet, ir sulaikytų sužeidimą daugiaus kaip 150,000 angliakasių kasmet. Kasmet tūkstančiai ateivių kurie negali skaityti ir rašyti savo kalboje, pa... Jau beveik metai, kaip Liesiųsti į kasyklas. Žinoma kasyklos, kurios samdo daugelį ateivių, atspaudina visokius persergėjimus tų ateivių kalbose, bet jeigu ateiviai negali skaityti savo kalboje, tie persergėjimai be jokios vertės. Apie 930 ateivių užmušti kasyklose kasmet visai be rimtos priežasties. Jeigu valstija išmokėtų $3,000 už kiekvieną užmušimą ant metų iš viso būtų išmokėta apie $3,000,000. Yra rokuota, jog beveik 69,750 ateivių sužeisti kasmet. Tas reiškia, jog $1,743,750 pamesta algomis. Imant ateivių užmušimus ir sužeidimus ant metų skaitlynė dasiekia $4,533,750.

Tas tik liečia vieną pramonę.

KVECIAI, Kretignos vals. Šitas kaimas yra už 3 varstų nuo Kretingos gelžkelio stoties. Š. m. rugpiučio mėnesį nežinia iš ko užsidegė vieno ukininko klėtis. Diena buvo vėjuota, o antra, tuo metu visi dirbo laukuose. Už valandos ugny pasinėrė beveik pusė kaimo. Sudegė 44 trobėsiai, iš jų 12 gyvenamų, kai kurių ukininkų sudegė visas pašaras, ukio padargai, drabužiai, žodžiu, pasiliko kaip buvo laukuose apsirėdę.

Dabar sunku bus atstatyti, nes savo miško neturi. Kaip seneji pasakoja, laike 30 metų iš 24 tik du ukininku dar nebuvę ugnies paliesti, nors ji jau dešimtą kartą čia atsilankė. Rodos reikėtų skirstytis į viensėdijas, bet be kelių ukininkų, niekas apie tai ir girdėti nenori. Pagaliau, laikas visiems susiprasti.

("Lietuva")

ATKASĖ UŽGRIUVUSIUS.

BINGHAM, Utah. — Anglių kasykloj buvo užgriuvę superintendentą ir vieną motormaną. Po 55 valandų jie išbuvo užgriūti. Kai atkasė tai besą abu netik gyvi, bet sveiki ir galėjo vaikščioti.

Bolševikų Kalējime

"Baltųjų ir "raudonųjų" naguose.

Krymas bolševikų įsigalējimo metu. — Pakliuvu "baltųjų" kariuomenēn. — Sunki padētis Vrangeliui atsitraukus. — "Samooboronoje." — Susidurimas su raudonarmiečiais. — Nuvelka mums gatvēje rubus.

Dar 1911 metais apsigyvenau Kryme ir todel, pradējus irti rusų armijai, vēl atsidūriau tenai prie savo šeimynos.

Ant Dono ir Kubaniaus prasidējo prieš bolševikus sukilimai, o Kryme laikēsi gen. Suikevičiaus valdžia; tai buvo lig savaiminga, vokiečių globojama totorių ir lietuvių respublika. Suirus vokiečių armijai, atsirado čia baltųjų, ir prasidējo jų viešpatavimas. Dar 1919 metų pradžioj Denikinas nepripažino Lietuvos ir liepē visus lietuvius mobilizuoti. Taip pakliuvau baltųjų kariuomenēn ir aš, tarnavau divizijos, o vēliau korpuso veterinoriumi ir tik pavasarį 1920 m., sirgdamas šiltine Novorosijske, gavau pagaliau Lietuvos pilietybę, ir buvau atleistas. Tačiau vēl neilgai tebuvau laisvas. Vos persirgau šiltine, užkrētęs ja ir savo šeimyną, kaip vasarovidžiui vēl mane mobilizavo Vrangelis ir vēl aš atsidūriau šitoje plēšikų armijoje, kuri kovojo su kitais plēšikais. Ištikro, sunku pasakyti, kas daugiau plēšē liaudį. Papuoli į sodžių — vienos griuvēnos; kas suardē? — bolševikai. Važiuoji toliau — vēl griuvēnos; kas suardē? — baltieji, o tai dar Machno, Marusia ar kas kitas.

Sunku aprašyti žvēriškumą ir vienų ir kių. Nekalbēsiu apie visas matytas baisenybes— čia noriu aprašyti, tiktai mano bolševikų buvimą kalējime.

Neilgai tetarnavau pas Vrangelį. Nugalētas, pasitraukē Kryman. Čia jo santarvininkas Machno perējo pas bolševikus ir pralaužē Krymo frontą. Vrangelio armija puolē prie laivų. Daugumas kareivių nenorējo gintis, visi bēgo — bēgo dešimtys, bēgo šimtai tūkstančių.

Kas daryti? Pasiduoti pačiam bolševikams? Sušaudys ar apiplēš. Važiuoti su Vrangeliu? Šeimyna pasiliks ir bolševikai nukankins.

Mano divizija traukēsi Kerčo link, o šeimyna buvo Sevastopolyje. Vienam važiuoti Sevastopolin negalima. O čia nēra kada apilsēti, pagalvoti. Porą kartų bandau atsilikti, bet apšaudytas važiuoju toliau ir, pagaliau atsiradau Kerčo mieste.

Dabar reikia greitai nuspręsti, kas daryti: sēsti laivan, ar likti. Štabo viršininkas kviečia visus ir sako, kad laivas visų nesutalpinsiąs, kad kas nori, tesilieka. Grįžus baltiesiems, atsakomybēs už tai nebūsią. Kur jie važinos — nežinia; ką toliau darys — irgi nežinia.

Vienas pažįstamas pulkininkas duoda man Kerčo darbininkų atsišaukimą, kur "Samooborony" komitetas kviečia visus pasilikti, tikrina, kad nebus atsakomybēs; kviečia įsirašyti į "samooboroną" kad galima būtų išvengti plēšikų pereinamuoju laikotarpiu.

Einu į štabą, gaunu šautuvą ir stoju sargybon prie štabo. Dar laivai tebematyti, o jau raudonieji mieste.

Ne labai jiems tikiu ir gavęs kampą pas vieną darbininką, nerodau nosies gatvēje.

Ant rytojaus, kartu su karininku Z., išējome į gatvę pasidairyti. Tuojau pamatēme, kad per daug pasiskubinome ir norējome grįžti, bet mus pastebējo.

— Kas jūs tokie? užkalbino mus raudonarmietis?

— Iš samooboronos.

— O prieš tai kur buvote?

— Vrangeliui tarnavome.

— Eisime štaban, ten pažiūrēsime; vedē mus, tik nę štaban, o už miesto. Pakeliui pradējo mus koliot ir keikti. Manēme, kad veda sušaudyti ir pradējome protestuoti.

Privedęs prie savo kuopos butų, liepē gatvēje mums nusirengti.

Aš energingai užprotestavau; pasisakiau esąs gydytojas, nieko pats nedraskęs, neko nenurēdęs ir todel nesiduosiąs draskomas. Karininkas Z. paprašē jį nurengti kambaryje, o ne gatvēje.

Mane paliko gatvēje, jį nusivedē kambarin.

Veikiai jis išējo vienmarškinis. Nenorēdamas nusišypsojau, pamatęs gatvēje žmogų vienomis apatinēmis kelnēmis.

— O ko jūs šito nenurengēte? — riktelējo raudonas kazokas, rodydamas į mane.

— Aš gydytojas, aš nieko . . .

Nedavē man kalbēti, ir nors sakiausi "nepasiduosiąs" tačiau bematant atsiradau be palto; nespējau apsižiūrēti, kaip atsiradau be švarko. Tuojau mane pasodino ant akmens; vienas raudonarmietis ēmē batus nuo vienos kojos, antras nuo antros. Ir kelnes netruko nutraukti. Batus sugrąžino; aunu batus. Tik štai kepurē pakilo nuo galvos. Tai praeinantis raudonarmietis žiūri, ar ji jam tinka; užmovē man ant galvos savo seną sudriskusią ir nuējo. Vēltui prašiau nors dokumentus grąžinti, nors receptų knygelę, "paskui gausi," atsakē ir nuējo toliau. Teliko netyčia rankose "samooboronos" bilietas.

Dabar ir aš vien marškinis; laikau rankose apatines kelnęs, kad nenusmuktų.

Pažiūrējau į Z., jis į mane; ir negalējome susilaikyti nuo juoko.

Ējome namo. Štai moteriškē išbēgo iš namų rēkdama:

— Samooborona, samooborona! greičiau, 'plēšla! kur samooborona?

— Aš iš samooboronos, — pasakiau laikydamas apatines kelnęs.

Moteriškē net rankomis suplojo ir nē žodžio nepasakiusi skubiai nubēgo atgal.

Charkovą ir į aną pasaulį.

Rengiamēs etapu į Charkovą. — Pasikēsinimas ant musų maišelių. — 35 varstai pēsčiom. — Ir vēl "pasikeitimai." — Vēl į Kerčą. — Kalējime. — "Nekaltos" ankietos. — Su morfijum į mirtį.

Atējome savo butan. Kas toliau daryti? kur eiti? Visam mieste plēšia, drasko ir šaudo.

Šeimininkas darbininkas bijosi mus toliau laikyti — mes jam nepažįstami. Kitų pažįstamų mieste neturime; nors nemandagu, pasiliękame pas jį; be mūsų pas jį pasislēpē dar keli kareiviai kalmikai. Kieme kažkoks kareivis, buvęs Vrangelio kariuomenēje, pamatęs mane, davē senas kelnes. Vēliau sužinojau, kad tai lietuvis felšeris. Išēmęs iš savo daiktų odos švarką, sumainiau su šeimininkų į žiponēlį, kadangi iš manęs tą geresnį vis viena būtų atēmę, gavau seną, gerai panešiotą. Yra vilties, kad jo nieks nepanorēs. Samooboronos štabas labai arti; nuējome pasiklausti, kąs toliau daryti.

Daug ten radome tokių, kaip mes.

Mus pakvietē įsirašyti milicijon; duosią duonos, silkių ir nedraskysią.

Pinigų neturējau—visus atēmē, buto nēra, valgyti nēr už ką; nēra kito išējimo. Įsirašēme. Tuojau paskirē nuovadon. Papuoliau nuovadon sinagogos kieme. Šitoje nuovadoje atsirado mūsų 20 žmonių, daugiausia buvusių karininkų. Buvo ir kareivių ir aš gydytojas.

Štabas davē šautuvus. Vaikščiojome po miestą patruliais nuo plēšimų nevą ginti. Aš buvau "bezšinelnij," todel manę statē tiktai vartuose sargyba. Šeštadienį daug žydų ējo melstis.

Viena sena žydē, susilenkusi ējo pro vartelius; pamačiusi mane su ginklu, sustojo, išsigando ir paklausē:

— Drauge, ar jau uždrausta eiti Dievui melstis?

— Eik, atsakiau ją praleisdamas.

Ne labai galējome nuo plēšikų atginti, kadangi ir mūsų nuovadon įsiverždavo gaujų, ir reikējo žiūrēti, kad mūsų pačių nenurengtų.

Štai įsiveržia tokia gauja. Vienas buvęs karininkas dabar milicininkas su pasigailējimu raudonarmiečiams pasakoja, kad jie pasivēlinę, kad prieš porą dienų tai dar buvę šio to, o dabar nieko nebēsą.

Taip patruliais išbuvome visą savaitę. Geriausia iš tų visų buvo diena kada mus pakvietē nakvoti vaistinēn. Mat, nuo vaistininkų dažnai būdavo reikalauja su revolveriais kokaino, morfijaus, todel vaistinēse dieną ir naktį stovēdavo patruliai. Ten nors arbatos atsigērēme ir pramigome.

Visų ūpas buvo neblogiausias, manēme gerai viskas pasibaigs.

Toje savaitēje kelis kartus keitē mūs nuovados viršininkas.

Štai pasklido gandas kad mus atleis nuo tarnybos, kadangi tiktai darbininkai galį tarnauti raudonoje milicijoje, o mes visi esą įtariami.

Nemanēme ir patys ilgai milicijoje tarnauti, tačiau nežinojome, ką toliau daryti.

Jau kelios dienos eina čekoje registracija, tarnavusių pas Vrangelį. Žmonēs užeina į čeką, gauna ankietų lapus ir surašo juos. Surašę paduoda čekistui. Tas išduoda kortelę — ir eik sau sveikas. Nieko pavojingo.

Liepla mums atiduoti šautuvus ir iki vakaro įsiregistruoti; tai jau buvo paskutinē registravimo diena. Kas neįsiregistruosiąs — tas būsiąs laikomas darbininkų valdžios priešas. Toki buvo skelbimai.

Einame įsiregistruoti. Čia sužinome, kad jau padarytas kažkoks pakeitimas: liepia visiems įsiregistravusiems dar persiregistruoti. Kas įeina persiregistruoti to daugiau neišleidžia. Žmonių minios stovi prieš čeką, tai vis registruotis ar persiregistruoti.

Ūpas tuo tarpu ne blogiausias; stovime eilēje ir, nežiūrint šalčio, ilgai laukiame, kol papulsime į čeką. Įleidžia partijomis. Atējo ir mūsų eilē. Raudonarmietis atidarē duris, įleido vidurin. Už stalų sēdi keli "matrosai" atsegtomis plaukais apaugusiomis krūtinēmis. Kepurēs ant vienos ausies; prisegtos raudonos kokardos. Rēkia ant mūsų, tyčiojasi. Sakau, kad esu lietuvis; netiki, plūsta. Išvaro per kitas duris. Čia mūsų laukia raudonarmiečiai, apsupa iš visų pusių ir veda į kitą butą, kur išduoda registracijos korteles. Klausimų gana daug; tarp jų: kada atvažiavęs Kryman? prie kokios partijos priklausai? ar prijauti komunistams ir t. t.?

Surašę šitas korteles, vēl grįžtame čekan. Atima iš mūsų registracijos lapus. Matrosas skaito mano lapą, kur pažymēta, kad gimiau Suvalkų gub. Pradeda juoktis, sako meluoju — jis mane Saratove matęs.

Apsupa mus sargyba ir veda kalējiman. Ieina jau ne taip nekalta tą registracija, kaip pasakojo: nepaleīdo mūsų, o nuvarē kalējiman. Kalējime padarē asmenišką kratą, viską iš kišenių išēmē, viską surašē. Mano kišenēje rado morfijaus bonkutę. Pasakiau — "vaistai." Paliko.

Vienam nedideliame kambaryje sutalpino mūs 50 žmonių; lovų nēra, gulti reikia tiesiai ant grindų. Pasakojo kad apačioje buvę blogiau, — ten asfaltas.

Valgyti gauname pusę svaro duonos (ne kasdien), iš ryto ir vakare po stiklinę karšto vandens, pietums — stiklinę skystos sriubos.

Stebētinai, kaip greit iš kažin kur kyla įvairių gandų, kurie dažnai pasitikrin. Dabar eina gandų, kad mus kažkur etapu varysią, kiti sako net Charkovan.

Laikas nuo laiko įsiveržia mūsų "kameron" raudonarmiečių būriai, kuriems leista pasikeisti su mumis rūbais. Sunku įsivaizduoti, kokių jie skarmalų su savimi atneša pasikeisti. Iš kur tik jie tokių gauna!

Nuvelka nuo mūs, kas yra geresnio ir duoda savo skarmalus: retai kas nusiima ką nors nuo savęs, daugumas jau laiko rankose. Dabar atēmē iš manęs batus, kurie pasiliko nuo pirmo nurēdymo ir davē pusiau perplēštus. Ilgai kišo raudonarmietis savo koją į mano batą; keikē mane, kam jis toks mažas. Maniau, kad man pasiliks. Bet batas buvo ištrauktas, ir raudonarmietis išējo murmēdamas.

Kad daugiau iš manęs nieko neatimtų, padariau dar didesnę skylę savo kepurēje. Turē jau dvējus susiūtus avies kailius su skyle vidurvje galvai, be rankovių; perplēšiau ir juos. Dabar nieko ant manęs nebuvo, kas nors kiek galējo masinti: nei kepurē, panaši į varnos lizdą su kybančia vata, nei sudryžę batai su išlindusiais pirštais, nei kiti skarmalai.

Daugumas darē tą patį: vienas skvernus plēšē, kitas drabužį ilgai trukdoj. Raudonarmiečiui gēda, jeigu įējęs kameron ko nors neranda. Dažnai kad ir blogesnį ką, bet vis tik paims, kad draugai neišjuoktų; taip padarē ir su manim: atēmē diržą, davē jo vietoje beveik geresnį.

Taip dvi dienas ējo partija už partijos nuo ryto iki sutemus. Virtome kažkokiais automatais, kuriuos apžiūrinējo, čiupinējo.

Krato.

Plēšia. — Pavojus sveikesniems. — Įsirašome į miliciją. — Patrulių darbai. — "čeka." — Iš čekos" į kalējim. — Kišenių krata.—Raudonarmiečiai "keičiasi" su mumis rubais.

Vieną dieną prieš vakarą išvarē mus į etapą. Čia gydytojas mus apžiūrējo, susirgusius paliko, o partija iš 168 žmonių buvo paskirta rytoj išvaryti etapu Charkovan. Ūpas vis dar buvo ne blogas, apie sušaudymą nebuvo girdēti. Kalbējomēs apie savo ilgą kelionę. Pagaliau sugulēme ant grindų ir prādējome snausti.

Staiga naktį įsiveržia raudonarmiečių būrys ir prādeda daryti kratą. Ne vienas buvo gavęs kelionei šį tą nuo giminių, pažįstamų. Raudonarmiečiai pradējo tuštinti maišelius.

Mūsų buvo viename kambaryje apie 200. Vienas kitas pradējome rēkti, keikti. Pasidarē baisus triukšmas, subēgo etapo komanda ir išvedē raudonarmiečius. Vienas kitas neteko šio to iš savo daiktų, ne tiktai iš valgomųjų. Vidurdienēje ant rytojaus mus išvarē toliau. Varē labai greitai, be atilsio. Praējome 35 varstus iki pirmo etapo — nedidelio totorių sodžiaus, kur diena prieš mus praējo pirmoji išvarytų partija iš 450 žmonių.

Tamsu. Stovime, laukiame nurodant butus. Vienas, kitas pailsęs puola žemēn. Nieks jų nepakēlē; visi vos l[illegible] ant kojų. Suskirstē mus grupēmis ir pradeda išvadžioti. Mano grupē gavo vieną nedidelį kambarį, kur tiek prisigrūdo, jog apie miegą negalima buvo svajoti. Susikalbēję keli nuējome nakvoti priemenēn. Man teko vieta prie išeinamųjų durų, už kaž kokios statinēs. Nuvargęs, greit užmigau. Neilgai temiegojau, nes staiga pajutau, kad mano kojos kyla aukštyn. Iš pradžių nesupratau, kas tai tokio, bet, tuojau išgirdau kalbančius savo tarpe raudonarmiečius. Tai vēl buvo "medžiotojų" grupē, kuri vēl "keitē" daiktus. Vēl ēmē mažēti mūsų maišeliuose valgio atsarga.

Šitie raudonarmiečiai, nespējo ten pasipelnyti mieste, tai dabar ieško ko nors pas mus. Lempa viena, ir ta pati aukštai prikabinta, tai blogai matyti, koki mūsų batai. Gulime eilēmis, tai vienas kilnoja gulinčių kojas, o kiti apžiūri prie šviesos. Netinka — tai kojas meta. Taip ir aš nubudau, kaip trenkē mano vieną koją, nors antra dar tebebuvo pakelta. Apžiūrējo batus, drabužius ir maišus. Ten daug rado, kas jiems tiko. Viena po kitos partijos ējo visą naktį; kiekviena ką nors paimdavo; ir mūsų atsarga maisto labai sumažējo. Nors prisikamavę, tačiau užmigti negalējome.

Ankstį rytą gavome sriubos ir rengēmēs eiti toliau. Sargyba pasikeitē. Štai kažkoks raitelis rēkia, kad sustotume. Duoda kaž kokias popieras. Sargybos viršininkas perskaitęs, [illegible] kad liepta mus sugrąžinti. Kodel? Nieks nežino, bet daugumas grįž prie šeimynos, vaikų, pažįstamų, todel džiaugiasi. Man visvien — nieks manęs nelaukia, tiktai noriu greičiau galo, greičiau kuo nors užsiimti, o netrankytis po etapus.

Vēl be poilsio varo 35 varstus.

Pailsome be galo. Nepaisant to, pamatę Kerčo miestą, kai kurie pradeda dainuoti. Prieš miestą sutiko keletą moteriškių. Tai žmonos spējo sužinoti ir išējo pasitikti: tikras džiaugsmas spindi jų akyse, jaučiasi jų balse. Gal, nē viena iš jų nemanē jau daugiau pasimatyti su savo vyru. Priējome prie etapo: Etapas nepriima, tiktai sargybą stiprina, publiką nustumia. Sargyba elgiasi labai žiauriai, šautuvus laiko ne ant peties, o rankose, prisiruošusi šauti. Ūpas kintą; keli vēl krinta pailsę žemēn. Varo kalējiman. Vos du varstai iki kalējimo, o rodosi taip toli!

Kalējime vēl krata. Dar ankščiau mus talpina. Pailsę miegame gerai.

Iš ryto visų ūpas puola. Sužinojome, kad iš likusių 50 apsirgusių jau tiktai keli teliko; visus kitus naktį išvedē, ir jie jau negrįžo. Prieš tai buvo registracija, rašē ankietas. Kas tai, ar sušaudymas? Ką sušaudē? Kas pasiliko nesušaudytas?

Daug kalbų. Nieks netiki, kad tai galējo būti sušaudymai. Tikisi, kad jeigu sakē, kad veda Charkovan, tai tur būt, išvedē ten. Už ką sušaudinēti?

Susigrūdę kambaryje, raminame vienas kitą. Dabar jau žiauriai su mumis elgiasi. Net vaikščioti neišleidžia. Labai nejaukiai jautēmēs eidami savo reikalu: ir čia saugojo raudonarmietis ir šaukē: "greičiau!" Nakties metu įnešē didelį kubilą, vadinamąjį "parašą," nuo kurio ējo baisi smarvē. Jo neužtenka: aplinkui šlapia — dvokia.

Parazitų priviso begalēs — visi tiktai kratosi, kasosi, šalta, nekūrena. Praējo viena diena — nieko neatsitiko. Pasidarēme kiek ramesni.

Ant rytojaus jau temstant nuvedē mus partijomis raštinēn ankietų rašyti. Mes jau žinojome, kad surašę ankietas, paskui naktimis išveda "Charkovan."

Patariau kitiems atsargiai rašyti ir gerai visus klausimus apsvarstyti. Tačiau perskaitę, daug kas nusijuokē: toki paprasti klausimai — nieko juose pavojingo.

Man jie neatrodē toki paprasti. Klausimai buvo šitokie: prie kokios partijos priklausote? Jeigu esate nepartinis, tai kodel? Ar prijaučiate komunistams? jeigu ne, tai kodel? jeigu prijaučiate, kodel partijon neįsirašote? Ar turite turto? Ar turi turtą jūs tēvas, broliai, seserys? ir t.t.

Visų klausimų apie 40. Ankieta baigiasi žodžiais: už tikrybę atsakau galva.

Tai ne tokie jau nekalti klausimai.

Visur pabrēžiau, kad esu Lietuvos pilietis, kad 10 metų gyvenu Kryme; du kartu buvau mobilizuotas, vieną kartą Denikino, tačiau, gavęs Lietuvos pilietybę, tapau laisvas. Antrą kartą prieš 2 mēnesiu vēl Vrangelis mobilzavo.

Vos 9-tą valandą vakare baigē visi ankietas rašę.

Kiek kalbų mūsų k...
Ūpas pakilęs. Visi sak...
ankietos buvusios tokios
prastos, kad tai negalis
teismas. Juk ankietoje
liūdininkų klausimas; re...
iššaukti, reikia daryti
jimų. Nors raudonųjų t...
sutrumpintas, bet vis
teismas.

Aš nerimauju, sak...
draugams, patariu, kad
tų iš manęs morfijaus; le...
bus mirti.

Vienas kitas paēmē m...
Sako, pavojus bus už ke...
nų, o šiandien dar ga...
miai miegoti. Šiandien
da mūsų. ("Lie...

(B. d.)

K. A...

ŠUO

(Turgenev'o...

Mudu esava kamba...
no šuo ir aš.
Kieme siaučia bais...
Šuo sēdi prieš mane...
ri man akysna.
Aš ir-gi žiūriu jam...
na.
Jis, rodos, nori ma...
pasakyti.
Jis nebylys, jis bek...
jis nesupranta savęs,—
jį suprantu.
Aš suprantu šiuo mi...
ir jame ir many gy...
vieną jausmą, jog tar...
sų jokio skirtumo nēra...
Mudu lygūs; kiekvie...
mūsų dega ir šviečia to...
ti mirkčiojanti ugnis.
Užklups mirtis, supl...
savo šaltu, plačiu spa...
Ir galas!..
Kas paskui atski...
būtent kiekviename
degē ugnis?
Ne! Tai ne gyvulys...
gus keičiasi žvilgsniai...
Tai dvi pori lygių...
bestos vienos kotosen.
Ir kiekvienoje tų p...
gyvuly ir žmoguje, vi...
ta pati gyvybē bailiai
džiasi prie kitos.

Vertē *Val. Vidugi...*

KĄ AŠ MANYSIU?

(Turgenev'o)

Ką aš manysiu, kai...
sių mirti, — jeigu tikta...
lēsiu tuomet mąstyti?
Gal manysiu blogai i...
jęsis gyvenimu, pramie...
jį, prasnaudęs, nemo...
jo dovanų sunaudoti!
"Kaip? tai jau mi...
Taip greit? Negali būti...
aš dar [illegible]o nesuspējau...
daryti [illegible] Aš tik ren...
si dirbti...
Gal minēsiu praeitį...
stodamas ties nedaugel š...
siai pergyventų valandē...
ties brangiais paveikslais...
vardais?
Gal stosis man mintyje...
no blogieji darbai — ir...
no sielą griauš degantis...
sys pervēlos atgailos?
Gal mąstysiu, kas ma...
laukia už karsto . . . ir ar l...
kia ten, kas nors manęs...
Ne, man rodos, aš s...
siuos nieko nemąstyti...
prisiversdamas mąstysi...
pie menkniekius, kad t...
atitraukus savo domęsį...
baisios, priešais juodu...
čios tamsos.
Prie manęs vienas...
tartis skundēs, kad jar...
norį duoti riešutų pagr...
ti . . . ir tiktai jo apter...
akių dugne drebējo kaž...
kaip mirtinai sužeisto p...
šio pašautas sparnas...

Vertē *Val. Vi...*

Iš Vakarų Sibiro Kelionės

(Tąsa)

iuojame į dyką tyru-
pakaly pasilieka miš-
jau daugiau jų nebe-
ne iki pat galo kelio-
raleidžiu keletą dienų
, nes jos niekuo nesi-
o kitų, tad neįdo-
apie jas ir berašyti.
l privažinojame šale
lelį ežerą, užaugusį
k vietomis tarp žo-
ai mėlyno vandens
uliuoja.
nėlių ežere knibždė-
, žuvies taipogi ja-
Šale pat kelio ant
nto riokso keleta
[illegible]
ko, kad čia vienoje
gyvena lenkų šei-
Privažiuojame prie
š visubloginusių tro-
Mėšlynas prie pat du-
u turbūt kiemas nuo
metų nešluotas, neva-
Keletą nuskurdusių
slankioja palangė.
l pasislėpdami nuo
antraine trobos gale.
robos vidun. Čia ta
rka, kaip ir kieme.
je stovi krūvos įvai-
mštų, skurlių, žaba-
as gyvatynas. Pa
okso pora plačių lo-
dės, pagalviai jo-
eekurio rankovė.
eleta metų neplau-
prirūkusi, pridul
ngai mažučiai, tam
patys škarmalais
ti. Asla duobėta,
i nėra, tik skylėtas
idengia nuo lietaus,
ir žiemos speigų.
radome šeimininkę
į bobutę, du sūnu ir
sergančią dukterį.
dar negulėjo, bet, ma-
s amžius nebeilgiau-
Drapanos visų šeimy-
rių apskretusios, nu-
ios. Veidai visų pa-
e, kaip tartum jie
š karsto išimti būtų.
čia skurdas susukęs
lizdą. Žemės, tiesa,
viršum 20 dešimtinių,
ą kam jos dirbti. Ne
io priemonių, nei ar
iena jautį turėję ir tą
kai paėmę rekvizuo-
kviečiams vežioti. Li-
r vienas senas kupra-
is ir kitas augas. Duo-
šidirba dienomis dar-
amdiesi pas kaimynus,
s eina į ežerą žuvauti,
sugautą žuvį maina į kviečius.

Gyvena toje vietoje virš dvidešimts metų. Po 1863 m. ištrėmus juos į Sibirą, gyvenę įvairiuose Sibiro miestuose, paskiau kaipo dvarionių luomo šeimynai caro valdžia davusi jiems čia geroką žemės gabalą. Prie gyvos tėvo galvos buvę labai turtingi. Penkiolika metų atgal tėvas miręs. Tad abu sūnu vedę ruses žmonas. Karui kilus abu sūnu kariuomenėje po penketą metų tarnavę. Taip visas ūkis pats savaime sunykęs, ištuštėjęs. Klausiu sūnų, kame tamstų žmonos? Jaunasis sūnus mikčiodamas atsako, kad jos išėjusios į ežerą baltinių skalbti. Bet paskiau sužinojau, kad tai buvo melagystė. Mat, Šabas, važinodamas mases pasiimti į Kelerovką, buvęs pas tuos lenkus užvažiavęs ir pasisakęs, kad grįždamas jis vėl pas juos užvažiuosiąs. Tad, sūneliai pamatę mus užsukant jų kieman, knogreičiausiai išvyjo savo žmonas laukan, kad tos rusės, mat, nepadarytų lenkų šeimynai kokio nors nemalonumo arba tiesiok gėdos. Mums besidairant po trobą, įėjo senutė nešina pieno puodą. Abu su Šabu išgėrėva po stiklą pieno, padėkavoję už vaišias, išvažiavome į Akmolinską.

Vaivoras.

(Bus daugiau)

DRAUGIJOS IR KUOPOS TĖMYKIT.

VĖLIAVOS IR ĮVAIROS ŽENKLAI.

Ilgų metų praktikos artistiškų mūsų darbą liūdija tūkstančiai draugijų. Informacijų delei rašykite:

M. A. Norkūnas,
16 Pleasant St., Lawrence, Mass

Didžiojo Karo Užrašai

Tik ką gavome iš Lietuvos nepaprastą knygą, kurioje užrašyta viskas, kas dėjosi Lietuvoj karo metu. Čia kiekvienas ras, kiek Lietuva jos vaikai iškentėjo nuo rusų, vokiečių ir kitų. Yra tai nepaprastos vertės veikalas. Kiekvienas lietuvys turėtų jį sau atminčiai įsigyti. Knyga yra didelio formato, su paveikslais, turi 34 puslapių.

OS KAINA SU PRISIUNTIMU Į NAMUS 65 CENTAI

Klauskite pas:

"DARBININKAS"

66 W. Broadway, South Boston, Mass.

DEŠIMTIES METŲ DARBAS

Vaikų Biuras pradėjo veikti 1912 metų vasarą, ir dešimts metų sudaro beveik visą to Biuro istoriją. Per šešis metus prieš to biuro įsteigimą, Kongresas visais būdais svarstė reikalingumą tokio departamento. Būreliai žmonių, kurie pašventė laiką vaikų priežiūrai įvairose dirvose, ir didesni būreliai moterių ir mažesni būreliai vyrų, kurie buvo interesuoti vaikų priežiūra, ragino steigti biurą. Profesionalai darbininkai norėjo išnaikinti bandymo būdus kaslink vaikų priežiūros. Jie tikėjo, jog jeigu centralis biuras bus įsteigtas tas bandymas bus atmestas.

Kad visos tokio darbo dalys būtų tinkamai apsvarstytos, tai svarbu, kad Biuras apsiimtų apsvarstymą visų kūdikystės problemų. Nors įvairūs valdžios departamentai ir biurai vedė visokius ištyrinėjimus, bet pasekmės tų ištyrinėjimų nežinomos. Iš kitos pusės matyta, jog tokio biuro darbas didžiai pagelbėtų įvairioms agentūroms kurių darbas inėmė vaikų priežiūrą.

Po taip vadinta Baltųjų Namų konferencija apie vaikų priežiūrą, Prezidentas Roosevelt'as, ir potam, jo įpasekėjas, Prezidentas Taftas, Kongresui rekomendavo įsteigimą Vaikų Biuro, kuris surinktų ir išduotų faktus apie vaikų gerovę. Įstatymas, steigti tokį biurą, priimtas 1912 metais. Sulig įstatymo sąlygų, biuras turi ištyrinėti ir pranešti apie visus dalykus, kurie liečia vaikų gerovę ir vaikų gyvenimą tarp visų kliasų mūsų žmonių: kūdikių mirtinumą, gimimo ratą, našlaičius, jaunųjų teismus, vaikų apleidimą, pavojingus užsiėmimus, vaikų nelaimingus atsitikimus ir ligas, darbą ir įstatymus kurie liečia vaikus įvairiose valstijose ir teritorijose.

Julia C. Lathrop, pirma vedėja biuro, turėjo sunkų darbą pradėti tokį sumanymą. Nors panašūs biurai buvo įsteigti Belgijoj, Čekoslovakijoj, Vokietijoj, Rusijoj, Lenkijoj ir Jugoslavijoj, bet Suv. Valstijų Vaikų Biuras buvo pirma viešą agentūra apsvarstyti visas kūdikystės problemas ir todel p-lė Lathrop pradėjo visai naują darbą. Jai buvo paskirta $25,640 vesti tą darbą. Su ta suma pradėjo biuro darbą su pasisekimu. Savo pirmame raporte p-lė Lathrop parodė, jog "biuro tikslas yra tarnauti visiems vaikams, įvesti priežiūros ir apsaugos naujus būdus, kurie kiekvienam vaikui duos prigulinčią progą šioje pasaulėje." Tas reiškia, jog apart apsvarstymų įvairių agentūrų problemų, kurios prižiūri nelaimingas grūpes vaikų visose aplinkėse, turi būti sąryšis su tomis agentūromis, kurios prižiūrėjo vaikus, ir su tais žmonėmis, kurie apsirūpinę su vaikų priežiūros problemais ir net su pačiais tėvais, kurie prašė pagelbos del savo vaikų.

Biuras pasirinko "kūdikių mirtinumą" kaipo pirmą darbą. Buvo nuspręsta vesti tą ištyrinėjimo nežiūrint į mirčių rekordus. Tas yra, pradėti su gimimo rekordais ir sekti kiekvieną vaiką per pirmus metus jo gyvenimo. Kūdikio visa istorija buvo aprašyta su visomis aplinkybėmis. Atlikti tą darbą tik moterys buvo samdytos. Pirmas ištyrinėjimas vestas Johnstown, Pa., ir vėliau į devynius kitus miestus, imant Baltimore, Md. ir Gary, Ind. Ištyrinėjimai vesti į dvylika valstijų, pietuose ir vakaruose, kaslink kur motinos galėjo gauti patarimų sau ir jų kūdikiams.

Visi ištyrinėjimai parodė augštą kūdikių mirtinumo ratą kur buvo prastos algos, prasti namai ir kuomet motina turėjo dirbti. Įvairiose dalyse Suv. Valstijų ratos kitokios.

Buvo surinkta geriausi būdai sumažinti kūdikių mirtinumą. Motinų pamokinimai per vaikų gerovės centrus, viešos sveikatos slaugės, ir knygutės apie vaikų tinkamą priežiūrą, penėjimą ir ligas, visur sumažino mirimus.

Be tų pirmų ištyrinėjimų apie kūdikių mirtinumą kitos knygos apie priežiūrą išleistos ir laiks nuo laiko knygos apie įvairius dalykus išleistos. Nuo liepos 1, 1922 m. suvirš 600,000 knygų išdalinta.

Nuo 1915 m. iki 1921 m. matyti sumažėjimas kūdikių mirtinumo ratos, bet penkios kitos tautos turėjo mažesnes ratas negu Amerika. Statistikos parodė, jog mirimai kūdikystėj nesumažinti. Todel klausimas pakilo prižiūrėti motinas prieš, laike ir po kūdikio gimimui. Motinų mirimo ratos Suv. Valstijose vis didesnės, ir 1920 metais yra aukščiausia iš visų tautų del kurių galima gauti statistikas. Kasmet apie 200,000 kūdikių ir 20,000 motinų miršta. 1917 metais, p-lė Lathrop kreipė atydą į Didžios Britanijos būdą pagelbėti motinystės ir kūdikystės gerovės darbą, ir patarė Suv. Valstijoms vartoti visuomeninę ir valdišką veikimą sumažinti mirimo ratą tarp motinų ir kūdikių. Sheppard Towner aktas del motinystės ir kūdikystės gerovės ir hygienos, kuris tapo įstatymas Lapkričio 23, 1921 m. yra panašus į pliana kurį p-lė Lathrop ragino 1917 metais. Šitas aktas autorizuoja metinį paskirimą iš $1,240,000 del penkių metų, kurių pinigų, nedaugiaus kaip $50,000 gali būti praleista del Vaikų Biuro darbo ir del ištyrinėjimų motinystės ir kūdikystės mirtinumo. Liekami pinigai bus padalinti tarp valstijų, kurios priims tą aktą sekančiai: Kiekvienai valstijai $5,000, ir dar $5,000 kiekvienai valstijai kuri lyginą sumą galės pristatyti. Kiti pinigai bus paskirti tarp įvairių valstijų sulig gyventojų ir jeigu valstijos pridės lyginą sumą pinigų.

Darbo plianas turi būti valstijos įvestas. Federalis Bordas iš Vaikų Biuro vedėjo, Suv. Valstijų Viešos Sveikatos Biuro viršininko ir Suv. Valstijų Apšvietimo Komisijonieriaus, gali užgirti ar atmesti valstijos plianus. Bet pats aktas pasilieka po priežiūra Vaikų Biuro motinystės skyriaus kurio Dr. E. Rüde yra direktorė.

Keturias-dešimts valstijų priėmė tą aktą. Tos kurios nepriėmė yra: Maine, Vermont, Massachusetts, Connecticut, Rhode Island, Illinois, Kansas ir Louisiana. Provos pradėtos Massachusetts valstija ir taksų mokėtojo, pabandyti to akto konstitucijališkumą. Suv. Valstijų augščiausias teismas birželyje, 1923 m. užbaigė tą bylą.

Be motinystės ir kūdikystės skyrių, biuras turi kūdikių hygienos skyrių, pramonišką skyrių, kurio darbas inima vaikus kurie reikalauja specialės priežiūros, statistikų skyrių, kuris atlieka statistišką darbą ir veda statistiškus tyrinėjimus; editorijališką skyrių, ir pasilinksminimų skyrių.

Vaikų Biuras, apart Sheppard Towner akto, stojo už vaikų darbo įstatymą, kuris priimtas 1916 metais.

Prieš akto priėmimą buvo šauktas visų valstijų viršininkų susirinkimas del pasitarimo kaslink reguliacijų del vaikų amžiaus. Tame susirinkime valstijų komisijonieriai ir fabrikų inspektoriai balsavo, jog norėjo pripažinimo nuo Federalės valdžios. Ir tokiu būdu tie valstijų viršininkai dirbo išvien su Vaikų Biuru.

Kuomet aukščiausias teismas birželio mėn. 1918 m. laikė jog įstatymas nekonstitucionališkas jau buvo veikęs 9 mėnesius.

Nuo 1911 m. sekdami Ohio, viena valstija po kitai paskyrė savo vaikų gerovės viršininką, kurie palengvino esančius įstatymus, kurie palietė vaikus, ir rekomendavo įstatymus del vaikų gerovės.

Nuo pat pradžios, Vaikų Biuras gavo paramą nuo moterių organizacijų. 1900 m., 1500 moterių iš 17 valstijų dirbo išvien su Vaikų Biuru. 1915 m. raporte, Biuro viršinkas užrekordavo 222 komitetus į 24 valstijas. 1916 m. tas judėjimas užsibaigė į National Baby Week parodą, ir 2,083 kūdikių savaitės švestos, kiekviena valstija dalyvavo.

Laike karės Vaikų Biuras buvo užkviestas pradėti vaikų gerovės problemą. Buvo nutarta šaukti antrus metus šios šalies prisidėjimo prie karės, vaikų metus. Visos valstijos, apart dviejų, prisidėjo prie vaikų metų problemo ir buvo 17,000 komitetų ir suvirš 11,000,000 moterių narių.

Prieš dešimts metų gimimų registracija nebuvo įvesta. Dabar inima 30 valstijų ir District of Columbia—72.2 procentą gyventojų. Valstijos kurios turi specialius biurus ar skyrius del vaikų sveikatos augo nuo 1 iki 46; 40 valstijų priėmė motinystės ir kūdikystės aktą iš 1921 metų. Beveik pusė valstijų įsteigė komitetus ištyrinėti vaikų gerovę, su tikslu pagerinti įstatymus. Skaičius valstijų, kurios aprūpina taip vadintas motinų pensijas, viešą pagelbą vaikams savo namuose, augo nuo 2 iki 42. Daktarų profesija teipgi kreipia daugiaus atydos į vaikų sveikatą. Vaikų Biuras neima garbę del visų tų permainų, tik jo ištyrinėjimai pristatė faktus, kurie su pagelba vaikų gerovės viešų ir privatiškų vaikų priežiūros agentūrų, motinų organizacijų, biuras galėjo kreipti atydą į svarbiausius vaikų gerovės reikalus.

LDS. N. Y. IR N. J. APSKRIČIO VALDYBOS ADRESAI

PIRMININKAS —
P. J. Kyrius,
138 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

RAŠTININKAS —
J. Sereika,
211 Jefferson Street,
Newark, N. J.

KASIERIUS —
V. Daubaras,
300 South First St.,
Brooklyn, N. Y.

DovanoS

"Darbininkas" savo rėmėjams ir prieteliams, kurie užsirašys "Darbininką" visiems metams prisiųsdami $1.50 iš kalno, galės pasirinkti sau dovaną vertės 1 dol. iš sekančių knygų:

1) ALGIMANTAS, Itoriška apysaka, 2 knygi (apdarytos) $1.00
2) DANGAUS KARALIENĖ. Legendos apie Švč. Paną. Apdaryta 1.00
3) TRYS KELEIVIAI: Krikščionis, Žydas ir Turkas, apysaka, apdaryta .... .75
4) MANO PATYRIMAI KARĖJE. Gražus aprašymas .... .25
5) PETRIUKAS. Pasakaitė .... .15
6) CIT PAKLAUSYKIT, Gražių dainų knygelė .50
7) LAKŠTUTĖS EILĖS, dviejose dalyse .... .50
8) ŽEMĖS GIESMĖ, I dalis 1.00
9) ŽEMĖS GIESMĖ, II dalis 1.00
10) UBAGŲ AKADEMIJA, juokingas veikalas .... .35
11) UBAGŲ GUDRUMAS, 3 aktų komedija .... .25
12) KOMEDIJĖLĖS. Parašė Gurkliutė-Gudienė .10
13) KOVA PO GIEDRAIČIAIS. Drama .... .35
14) PILOTO DUKTĖ. Drama .... .35
15) SCENOS ĮVAIRUMAI. Rinkinys komedijėlių .20
16) DANGAUS AUGŠTUMAS ir žemės senumas .25
17) KELIONĖ APLINK PASAULĮ. Graži pasaka 1.00
18) LIETUVOS ISTORIJA. Parašė Pranas .... .40
19) LAISVĖN BEŽENGIANT. Atsiminimai iš buvusio visuotino Liet. seimo, New Yorke .... .75
20) ŠILTIEJI IR ŠALTIEJI KRAŠTAI. Gražūs skaitymai .... .15
21) TEISIŲ VADOVAS IR PATARĖJAS. Svarbių žinių rinkinys .... .50
22) KURIŲ BUS VIRŠUS? Graži knygelė .... .10
23) PAŽINKIME SOCIJALIZMĄ. Svarbios žinios apie raudonuosius .... .10
24) ARITMETIKOS TEORIJA .... .75
25) ARITMETIKOS UŽDAVINIAI, Dalis I .... .35
26) ARITMETIKOS UŽDAVINIAI. Dalis II .... .25
27) DOGMATIKA. Tikybos reikalai 1.00
28) NAUJAS BUDAS IŠMOKTI RAŠYTI .... .30
29) VARGO MOKYKLAI. Skaitymų knygelė 1.00
30) APOLOGETIKA. Graži katalikams skaitymui knygelė .... .65
31) EUCHARISTIŠKOS STACIJOS .... .10
32) EVANGELIJOS visų metų nedėldieniams ir šventėms 1.50
33) GEGUŽĖS MĖNUO .... .65
34) KLAJUNAS, graži pasaka .... .25
35) DIDŽIOJO KARO UŽRAŠAI. Nepaprasta knyga .... .65
36) KLAIPĖDOS ALBUMAS. Rinkinys Klaipėdos reginių .... .40
37) NAUJAS ĮSTATYMAS. Šventasis Raštas 1.50
38) DAINOS SU GAIDOMIS. Rinkinys gražių dainų 1.50
39) PULKIM ANT KELIŲ, maldaknygės; jų kainos nuo .... $150 iki $3.50
40) TURTO NORMA. Graži knygelė apie darbininkų reikalus .... .45
41) DRAMOS. Trys nepaprastai gražūs tikybinio turinio veikalai .... .65

Kiekvienas naujas ar senas skaitytojas, pilnai už visus metus iš kalno užsimokėjęs, turi teisę pasirinkti sau vieno dolerio vertės iš viršminėtų knygų.

Pasiskubinkite, nes tas pasiūlymas tik trumpam laikui.

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

SCRANTON, PA.

Šv. Juozapo parapijos choro laikytas mėnesinis susirinkimas 21 d. spalio pobažnytinėj svetainėj, tuojaus po pamaldų. Susirinkimą atidarė gerbiamas choro vedėjas J. Varaitis. Buvo pasikalbėjimai kas link rengiamų įvairių visokių vakarų. Visi nariai sutiko darbuotis ir rengti tankiai pramogas. Choras jau žymiai padidėjo skaitliuje narių. Daug naujų prisirašė, dar daugiau žada prisirašyti ir veikti toliaus, nes yra visi darbštūs ir geri giesmininkai, norima sudaryti vieną iš geriausių chorų apielinkėj. Turime darbštų vargonininką p. Varaitį, kuris deda visas savo pastangas mokinime choro. Juk tai yra didelis darbas gerai chorą išmokinti. Visi nariai užsimokėjo paskirtas mėnesines duokles.

Šv. Juozapo choras turėjo parengęs savo vakarienę 13 d. spalio svetainėj po mokykla. Gaspadinės valgius gardžiai pagamino ir visi gardžiai valgė ir saldžiai apsilaižė. Buvo svečių ir iš kitų miestų atvykę. Valgydami visi linksmai šnekučiavo ir liko užganėdinti. Po pavalgymui gerbiamas klebonas padėkojo už vakarienę ir pasakė gražią prakalbą. Prašė visų giesmininkų laikytis vienybėje ir veikti ką nors naudinga paraipjai ar choras dėl savęs. Vietinis vargonininkas ir-gi pakalbėjo į choristus, prašydamas visų narių laikytis ant paskirtų repeticijų. Visas choras užtraukė porą dainelių: Lietuvos himną ir "Čia kraštas liūdnas." Buvo visokių žaislų ir šokiai traukės iki vėlybai nakti. Smagu priminti, kad mes choristai turim savo narių tarpe ir muzikantų: p. Varaitis, p. J. Galinis ir p. Pranciškus Senapėdis graijino visą vakarą. Visi gerai pasilinksmino ir vakaras užsibaigė.

Ir vėl choras rengia šokius ir balių ant 30-tos d. spalių Kunigausko svetainėj, 1506 North Main Ave. Jaunimui bus daug darbo ir linksmybių.

ATHOL, MASS.

Atholyje šį tarpą iš po vasaros atostogų pradėta smarkiai veikti. Spalio 11 atsibuvo parapijos vakarienė naujiems vargonams įsigyti. Labai nusisekė, nes gryno pelno atliko 312 dol. Daugiausiai pasidarbavo prie surengimo sekančios draugijos: Aušros Vartų draugija davė salę už dyką, Šv. Onos ir Pranciškinės narės daug triuso padėjo tame darbe. Jau Atholyje kas kart parapijonys sumaningesniais tampa bile rengime.

Minėtoji vakarienė buvo viena puikiausių, nes Atholio darbščios moterėlės visokių gardumynų prikepė. Kaip teko girdėti net sunešė 50 iškeptų vištų. O kur-gi tos dešros ir gardūs piragai su lietuviškais sūriais. O tu Dievulėli, ko ten nebuvo! Stalai apkrauti stovėjo iki vidurnakčio. Valgė kiek kas norėjo. Garbė tiems visiems, kurie prisidėjo savo aukomis ir darbu. Žinoma viską už dyką sunešė. Mažai ką reikėjo pirkti. Lietuviai krautuvninkai kaip tai: Kooperatyvė Krautuvė, Muzekevičius, Gabrišiūnas ir Eidikonis ir-gi prisidėjo. Buvo prie to ir puikus pasilinksminimas su šokiais. Dabar 3 lapkričio rengia bažnytinis choras didelį koncertą po vadovyste A. Barono ir-gi naujų vargonų naudai ir tikimės gerų pasekmių turėti, nes bus dainuojamos naujausios dainos kokių dar Atholyje niekas negirdėjo. O-gi dar bus ir kitokių pamarginimų. Girdėjau, kad mūsų lietuvio daktaro jauna moterėlė p-nė Ringailienė pirmą kartą pasirodys tamą koncerte su savo gabumais kaipo pianistė ir dainininkė.

Ruduo.

CUNARD

AR MANOTE ATSIIMTI GIMINES Į AMERIKĄ?
2620 *Lietuviai atvažiuos į čia šį metą.*

Leisk musų raštinei Kaune pagelbėti Jusų giminėms išgauti pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengti į kelionę.
Nereikia laukti del vietos, turintiems Cunard linijos laivakortes. Cunard laivas išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia jusų kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos.
Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinoti su musų vietiniu agentu arba musų raštinėje.
CUNARD LINE,
126 State St.,
Boston, Mass.

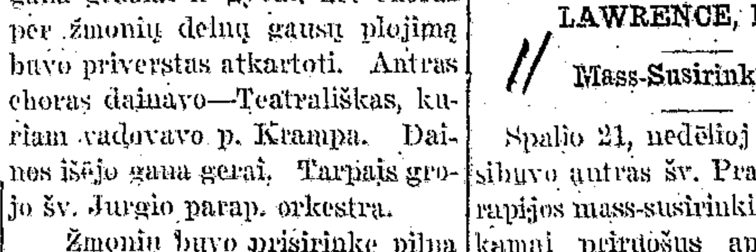

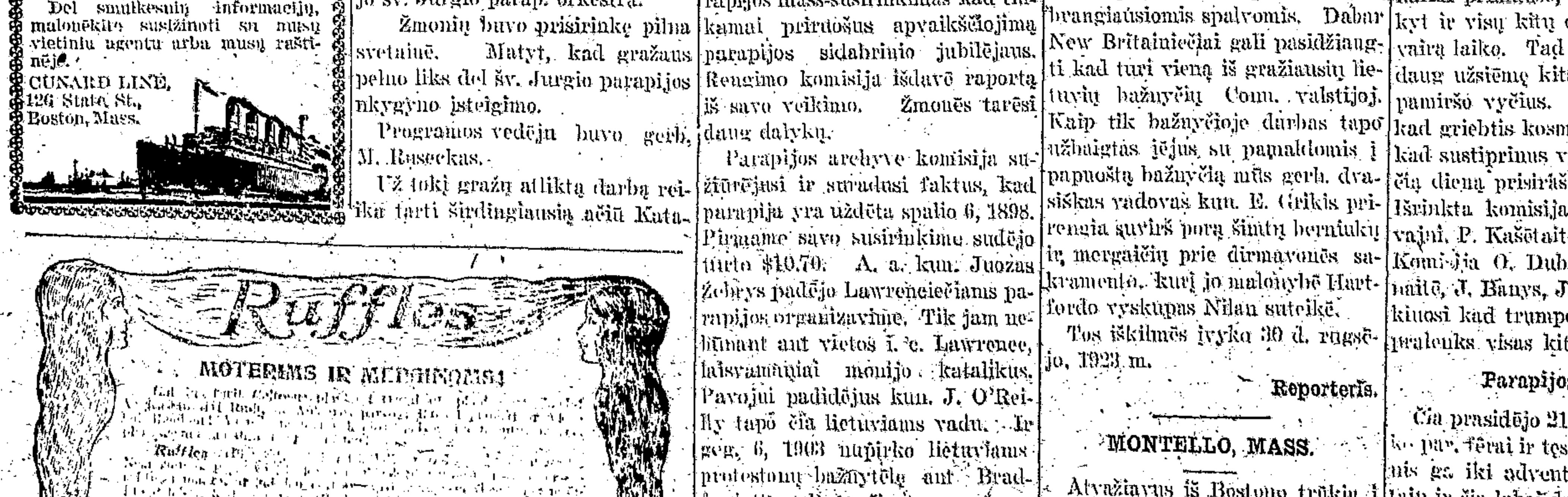

CLEVELAND, OHIO.

Spalio 14 d. šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo įrengtas iškilmingas vakaras — mūsų tautos didžiausio poeto kun. Maironio pagerbimui arba geriau sakant, jo šešiasdešimts vieno meto sukaktuvių apvaikščiojimas. Šias iškilmes buvo surengęs Katalikiškų Draugijų Sąryšys.

Programoje dalyvavo net trys jaunimo draugijos: L. Vyčių 25 kp., Teatrališkas choras ir šv. Jurgio parap. kliubas.

Pirmiausia ant programos sekė gerb. kun. V. Vilkutaičio kalba. Kalbėtojas daugiausiai kalbėjo apie Lietuvos vargus ir jos uždraudimą kalbos ir literatūros, kada buvo po Rusijos jungu. Gerb. kalbėtojas ragino visus, kad skaitytų kuodaugiausiai katalikiškus laikraščius ir katalikiškas knygas, o ypač, kada bus atidarytas savo parap. knygynas užvardintas "Maironio Knygynas."

Paskiau sekė veikalo perstatymas, trijų aktų komedija, "Raudonas Knypkis." Veikalas atliktas neblogiausiai. Šie asmenys dalyvavo šiame veikale: Prof. Balakono rolėje V. Gibavičius, jo pati — O. Valiukaitė, prof. Puslapis — J. Statuta, jo mylimoji — O. Kilmikaitė.

Tarpe antro akto buvo monologas "Brooklyno dešrų bendrovės prezidentas," kurį atliko žymiausias Clevelando kolnijos monologistas A. Staseliūnas; jis taip audienciją prajuokino su savo bendrovės reikalais, kad daugumа žmonių turėjo gerokai ir apsiverkti iš juoko...

Po tam sekė dainos. L. Vyčių 25 kp. choras sudainavo porą dainų: chorui vadovavo gerb. muzikas J. Čižauskas: dainos sudainuota gana gražiai ir gyvai, net choras per žmonių delnų gausų plojimą buvo priverstas atkartoti. Antras choras dainavo—Teatrališkas, kuriam vadovavo p. Krampa. Dainos išėjo gana gerai. Tarpais grojo šv. Jurgio parap. orkestra.

Žmonių buvo prisirinkę pilna svetainė. Matyt, kad gražaus pelno liks del šv. Jurgio parapijos nkygyno įsteigimo.

Programos vedėju buvo gerb. M. Raseckas.

Už tokį gražų atliktą darbą reikia tarti širdingiausią ačiū Katalikiškų Draugijų Sąryšiui, kuris taip graižai pasidarbavo del savo parapijos knygyno ir visos katalikiškos Clevelando visuomenės, nes šis knygynas bus visiems šv. Jurgio parapijonams atdaras.

Audientas.

CAMBRIDGE, MASS.

Iš katalikų veikimo.

Nors pastarais laikais "Darbininke" nieko nesimatė iš Cambridge, bet tai nereiškia, jog katalikai šiame mieste nieko neveikė. Mat čia veikėjai daugiau mėgsta veikti, o mažiau girtis. Štai trumpai kiek beveik pusės mėnesio darbuotės.

Spalio 7, katalikai parapijonai surengė puikų koncertą ir balių — valgių pagerbimui savo dvasios vado kun. P. Juškaičio varduvių dienos. Koncertą išpildė vietos choras po vadovyste vargonininko p. V. Šireikos. Buvo kviesta ir iš kitur svečių solistų, bet nepribuvo. Iš įžymesnių svečių buvo gerb. kun. F. Virmauskas, Lawrence'o lietuvių klebonas ir Petras Juškaitis, brolis mūsų klebono. Dainų ir eilių tarpais buvo ir kalbų. Eilės buvo daugiausiai velijančios klebonui kloties vardo dienoje. Gerb. kun. F. Virmauskas kalbėjo girdamas Cambridge'o katalikus už tokį pagerbimą savo sielų ganytojo. Pagaliaus kalbėjo ir pats gerb. klebonas kun. F. Juškaitis. Pareiškė kiek per tuos praėjusius šešius metus tapo nuveikta, kiek skolų išmokėta ir kad norįs kas greičiausiai atidaryti parapijinę mokyklą. Baigdamas dėkavojo už tokį žmonių atjautimą, apiprekiavimą darbų ir už aukas suteiktas. Šioj vasaroj geriejì parapijonai įtaisė klebonui automobilių ir dabar vienas asmuo, kurs nei savo vardo nesakė, įtaisė šiltą futrą. Vakarą vedė p. A. Patembergas.

Spalio 14. Moterų Sąjunga turėjo puikų vakarą. Buvo sulošta du veikalu. Vietos lošėjai vaidino "Visi Geri." Só. Bostoniečiai apart veikalo kurio vardo nepamenu lošė ir dialogų, monologų net kelis. Vakaro vedėju buvo gerb. kun. F. Juškaitis.

Šeštadienio vakarais keletas katalikiškų draugijų buvo surengę šokius. Pasekmės buvo geros. Laisvųjų draugijos neapsileisdamos ir-gi rengė šokius. Uždirbo pelno viena draugija teko girdėti padarė **tris centus**, o kita kelis centus į skylę įėjo.

Spalio 21, L. D. K. S. buvo surengus prakalbas. Kalbėjo p. Pakštas. Žmonių buvo prisirinkus pilna svetainė. Gerb. kalbėtojas nuodugniai išdėstė L. D. K. S. reikalus. Buvo renkamos aukos. Suaukavo virš $15.00, ir akcijų užsirašė už kelis šimtus dolerių.

Ateity žadama dar daugiau veikti. Kiekvienas sekmadienio vakaras programais užimtas. Lapkričio 18, ant Thorndike svetainės Montello choras statys "**Klaipėdos Julę**," labai puikią operetę. Pelnas eis parapijai.

Žinovas.

LAWRENCE, MASS.

Mass-Susirinkimas.

Spalio 21, nedėlioj po pietų atsibuvo antras šv. Pranciškaus parapijos mass-susirinkimas kad tinkamai prirūošus apvaikščiojimą parapijos sidabrinio jubilėjaus. Rengimo komisija išdavė raportą iš savo veikimo. Žmonės tarėsi daug dalykų.

Parapijos archyve komisija sužiūrėjusi ir suradusi faktus, kad parapija yra uždėta spalio 6, 1898. Pirmame savo susirinkime sudėjo turto $10.70. A. a. kun. Juozas Žebrys padėjo Lawrenciečiams parapijos organizavime. Tik jam nebūnant ant vietos t. y. Lawrence, laisvamaniai monijo katalikus. Pavojui padidėjus kun. J. O'Reilly tapo čia lietuviams vadu. Ir gegž. 6, 1903 nupirko lietuviams protestonų bažnytėlę ant Bradford St. Bažnyčia tapo pašventinta birželio 1, 1903. Tuoj pribuvo kun. J. Šeštokas ir veikė su Lawrenciečiais. Nuo 1905 klebonavo kun. A. Jusaitis. Prie kun. Jusaičio parapija išaugo į labai didelę.

Buvo iššaukta vardai pirmo aukotojo, pirmų susišliūbavusių, pirmos pakrikštytos, pirmųjų pasirašiusiųjų ir, žinoma, tverėjų. Nutarta juos ir kitus parapijos gerarius ir artimus kviest atsilankyti į jubilėjaus apvaikščiojimus.

Spalio 26 visa parapija važiuos į parapijos laukus "Palangon" sodinti jubilėjaus medžių.

Lapkr. 6, 6 A. M. bus mišios už kun. Žebrį, 9 A. M. už visus parapijos tverėjus ir darbuotojus imrusius. 7 val. vak. bus prakalbos į kurias kviečiaams kun. J. Šeštokas ir kiti įžymūs parapijos prieteliai.

Lapkr. 11 bus tai parapijonų diena. Komunija, trejos mišios, bankietas, programas ir tt.

Bankietą pateiks parapijos moterys. Vyrai mano parapijai jubilėjaus presentą įteikti nevalgomą — radio arba krutamų paveikslų mašiną. Reiškia, bytinsis vyrai su moterimis anot Adomo Stravinskio įnešimo.

Apart tų bus užbaigai jubilėjaus surengtas parapijos bazaras. Maršuos atlankyti pirmųjų parapijos trijų nuosavybių. Taip pat atlankys ir senąją bažnytėlę, kuri dabar vartojama "Palangoje" kaipo koplyčia.

Parapija labai įsisiūbavusi pinigų rinkime užbaigimui labai gražios naujos bažnytėlės, kuri pradėta statyti liepos mėnesy, 1922. Išsidalinę į penkis būrius: parapijos tverėjai, parapijonai abelnai, Lietuvos jaunuomenė, Amerikos jaunimas ir vaikai.

Reporteris.

HARTFORD, CONN.

Apsivedė.

Spalio 22 d., 1923 m. Švč. Trejybės bažnyčioje klebonas kun. J. J. Ambotas patarnaujant vietiniam vikarui kun. Mockui ir kun. A. Vaškeliui iš Waterburio, iškilmingai surišo moterystės ryšiais Moniką Širiutę ir Roką Volungevičių. Pirmas pabrolis buvo A. Simanavičius su p-le Ona Aidintuke, antras pabrolis G. Salickas su p-le P. Lemeris. Jaunavedis yra 6-tos kp. Vyčių narys. Nors jis gyvena Windsor, Conn., bet kiek aplinkybės pavelija darbuojasi prie Hartfordo jaunimo. Amerikoje išbuvęs apie 10 metų, turi susitaisęs savo puikią nuosavybę. Jaunavis paeina iš Merkinės par., Nuovasuodų kaimo.

Jaunavė Amerikoje gimus, bet pavyzdingai tėvų išauklėta ir yra rimta lietuvaitė. Vestuvių pokylis buvo pas jaunosios tėvus Gastanbury, Conn. Tą pačią dieną jaunavedžiai sėdo į savo puikų automobilių ir iškoliavo į New Yorko ir N. J. valstijas praleisti apie savaitę laiko taip sakant "honey moon."

Geriausios kloties jaunavedžiams naujame gyvenime.

Reporteris.

NEW BRITAIN, CONN.

Čia jau 11 m. kaip lietuviai katalikai pamaldas laiko naujoj savo šv. Andriejaus bažnyčioj. Yra didelė bažnyčia, bet nebuvo pagražyta. Per pasidarbavimą mūsų klebono kun. E. Grikio bažnyčia tapo pagražyta; indėta pora naujų altorių, keletas stovylų ir sienos papuoštos su paveikslais ir brangiausiomis spalvomis. Dabar New Britainiečiai gali pasidžiaugti kad turi vieną iš gražiausių lietuvių bažnyčių Conn. valstijoj. Kaip tik bažnyčioje darbas tapo užbaigtas įėjus su pamaldomis į papuoštą bažnyčią mūs gerb. dvasiškas vadovas kun. E. Grikis prirengia suvirš porą šimtų berniukų ir mergaičių prie dirmavonės sakramento, kurį jo malonybė Hartfordo vyskupas Nilan suteikė.

Tos iškilmės įvyko 30 d. rugsėjo, 1923 m.

Reporteris.

MONTELLO, MASS.

Atvažiavus iš Bostono trūkiu į Montello stotį, išėjus lauk tuoj prieš akis stovi didžiausias fabrikas. Tai Duoglas Shoe Co. ir aplinkui retai apgyventa keli nameliai.

Montello, tai galima pavadinti veik lietuvišku miesteliu, nes jau pas stotį daugiausia girdisi vien lietuviškai kalbant.

Paklausus kur lietuviška bažnyčia, tuoj sako, lįsk į šitą subway ir eik tiesiok pro šią dirbtuvę, pasisuk po dešinei ir tiesiok eik iki Ames St., tai ten pasakys bie kas. Teisybė, einant gatve, vaikai bėgioja, nors didesni kalbasi amerikoniškai, bet susipykę ar komedijuidami, tuoj išgirsi, "durniau" ar "žiopli."

Neinu į parapijos svetainę. Pasitaikė taip, kad buvo rodomi judami paveikslai, nes čia paprastai kas trečiadienio vakarą rodo del parapijos naudos judamus paveikslus. Tai labai geras daiktas.

Priėjęs netoli svetainės jau išgirdau didžiausį lermą: visokių balsų girdisi, mat tai vaikai suėję visi, nes nuo 6 iki 8 val. tai vaikų laikas. Labai geras paprotys čia, kad vaikai ant 9 v. turi būt jau namie. To nebuvo kur aš pirmiau gyvenau: net ir po 12 naktį sutikdavai vaikus ant gatvės.

Kitą vakarą nueinu į tą pačią svetainę. Ineinu per duris, žiūriu, būrelis jaunimo susidęs: vieni ant estrados, kiti žemai, visi pasiėmę po knygą į ranką. Manau sau, kas čia yra, ar tai mokykla ar kas, bet pasiklausius, pasirodė kad tai teatrą mokinasi, nes vienas skaito, po jo kitas ir t. t. Mat, šv. Roko parapijos choras vedamas Jono Banio mokinas operetę "Klaipėdos Julė," kurią statys scenoj 11 d. lapkričio, 1923 m. Šis choras susideda iš beveik 60 ypatų ir gana gerai išlavintas, yra ko paklausyt, mat veik visi nariai supranta muziką šiek tiek ir nekurie ima lekcijas da privačiai. Tikiu, kad šis veikalas pasiseks gerai perstatyti, nes jų vadovas p. Jonas Banys yra geras muzikas ir moka gerai aktorius prirengt. Taip-gi girdėjau jog ir orkestra yra paimta iddelė iš apie 20 ypatų. Tikiu, kad susirinkus publika bus pilnai patenkinta. Bet viena tai labai nemaloni silpnybė pas choristus pasireiškia tai ta, kad per praktikas nelabai rimtai užsilaiko, ypač vaikinai. Žinoma, tas labai daug daro nesmagumo kaip mokytojui taip ir patiem sau.

Jaunimas—vaikinai turi susitvėrę "Alma Cub." Neteko sužinoti tikro jo tikslo ir ką tas Alma reiškia, nieko negalėčia da pasakyt. Turi pasisamdę neperdidelį kambarėlį, kur laiką galima praleist. Nieko nepastebėjau kad kas būtų negera: sueina, pasikalba, pagrajina gramafoną. Tikimasi ant toliaus įsigyt didesnį kambarį, gal ir nuosavą. Dabar 20 d. spalio turėjo šokius, kur labai gražus būrelis jaunimo susirinko: vietinių ir net iš apielinkės miestelių. Tikimasi gero uždarbio.

Vyčių susirinkimas.

Klebonas iš sakyklos užsakė, kad Vyčių susirinkimas bus tuoj po pamaldų. Gerai, sakau, nueisiu pažiūrėt jei įleis. Manau sau pirma kuopa, tai turi būt labai jau garsinga ir nariais skaitlinga ir veikime pirma. Bet apsirikau, o gal ir ne. Tiesa, susirinko mažas būrelis jaunimo, sako dar ne visi, bet vistiek pradėsim susirinkimą. Tuoj pirm. atidaro susirinkimą ir pasirodo iš protokolo kad yra veikia gana gerai. Mat nors ir mažas būrelis, bet visi gabiausi nariai priklauso, kurie galima sakyt ir visų kitų organizacijų visą vairą laiko. Tad gal jie buvo perdaug užsiėmę kitais reikalais ir pamiršo vyčius. Taigi ir nutarė kad griebtis kosmarkiausiai darbo kad sustiprinus vyčius. Ir tą pačią dieną prisirašė 5 nauji nariai. Išrinkta komisija surengt Vyčių vajui. P. Kašėtaitė surengt teatrą. Komisija O. Dubosiutė, E. Rožėnaitė, J. Banys, J. Sprainaitis. Tikiuosi kad trumpoj ateity vyčiai pralenks visas kitas kuopas.

Parapijos ferai.

Čia prasidėjo 21 d. spalio šv. Roko par. ferai ir tęsis kas sekmadienis ga iki adventų. Kaip kitur taip ir čia labai daug ir gerų žmonių yra kurie prinešė visokių daiktų del parapijos. Žinoma del s atymo bažnyčios tai ir susirinkę šiandien visi; dideli ir maži pilna svetainė taip kaip avilys bitių visi dirba, i rūta, kad tik ko daugiausiai surinkus pinigų, net ir pat.

klebonas ir vargonininkas.

Vedėjai šių ferų yra: Treinavičius, Jeskelevičius, Valčiūnas ir daug kitų, kurių pavardžių neteko sužinoti.

Abelnai imant, Montello yra diktai apgyventas lietuviais ir daug ką gali nuveikti. Daug yra gerų žmonių. Ale kur ir nebus turėdami tokį kleboną kaip kun. J. Švagždys, kuris su žmonėmis visuomet viską tariasi. Tai mažai tokių rasime.

Svečias.

MONTELLO, MASS.

Prakalbos pavyko.

14 d. spalių šv. Roko salėje įvyko prakalbos. Kalbėjo Dr. Kazys Pakštas, L. D. K. S. pirmininkas. Klausytojų susirinko nemažas būrelis. Tos prakalbos buvo surengtos Federacijos 9-to skyriaus ir vietinių katalikškų draugysčių. Vakarą atidarė Federacijos pirmininkas Mikolas Abračinskas ir paaiškino vakaro tikslą. Taip-gi galėjo kas norėjo prisirašyt prie kurios nors draugijos už 1 doleri. Turbūt moterų draugija daugiausia narių laimėjo pasidarbavus pirmininkei p. Onai Kašėtaitei, kuri jau 6 metai kai pirmininkauja moterų dr-jai po vardu N. P. Panelės Švč., kuri turi suvirš 300 narių. Antri laimėjo daugiausia narių tai L. D. K. S. 2 kuopa, prisirašė šie: B. Lydekaitis, P. Škeivis ir kiti. Kas kaip pasidarbavo taip ir turi. Po prisirašymo narių, prasidėjo prakalbos Dr. Pakšto. Dr. Pakštui pasirodžius ant estrados buvo priimtas puikiai. Dr. Pakštas nurodė labai aiškiai šios gadynės kliūtis kaip žmonės gero nori o blogai veikia. Nurodė bolševikų gyvenimo padėtį, net Montellos bolševikėliai užsinterešavo tuomi. Nežinojo nei kur dėtis iš džiaugsmo.

Po prakalbų Dr. Pakštas prašė kad kas užduotų kokių klausimų arba stotų į diskusijas. Spėjom, kad raudonieji kibs, bet nei vienas nepasirodė. Boševiklėliai pasėdėjo ir išėjo kai žydai cibulių paėdę.

D. S.

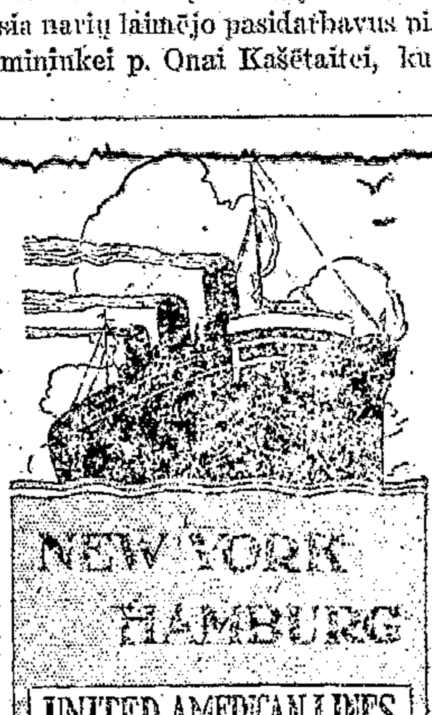

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
TRUMPIAUSIAS KELIAS
LIETUVON

Išplaukia kiekvieną savaitę iš Pier 86 North River, ties 46 gatve, New Yorke musų pirmos klesos laivais "Resolute," "Reliance," "Albert Ballin" "Deutschland"
Veža 1, 2 ir 3 klesos keliauninkus, taipgi šie laivai *Mount Clay, Cleveland, Hansa, Thuringia* ir *Westphalia* 3-čios klesos keliauninkams. Ganėtinas ir geras patarnavimas, geras valgis ir patraukiantis, smagus važiavimas.
United American Lines
Julius Rottenberg, Inc.
200 Hanover st., Boston, Mass.
arba pas įgaliotus agentus.

GERA ŽINIA STOROMS MOTERIMS
Nemo kudinantis korsetas No. 333 yra labai pigus, dračiai padarytas ir tiktai $3.00. Adresuokite:
Nemo Hygienic-Fashion Institute
120 E. 16th St., New York (Dept. S.)

NORTH GERMAN LLOYD

Savaitiniai Išplaukimai į
LIETUVĄ

NAUJU, SMAGIU LAIVU
Tarp New Yorko ir Bremen
DIDŽIAUSIU VOKIEČIU LAIVU
"COLUMBUS"

Talpsi pirmos klesos kambariu laivai. Gražiai patasyti, 3 klesos parankumai. Parankus uždaryti po 2 ir 4 lovas.
Laivakorčių klausk bile agento arba
192 Washington st., Boston, Mass.
North German Lloyd

PRAŠOMA UŽBAIGTI SĄSKAITAS

Baigdamas savo misiją Amerikoje, kaipo Lietuvos Šaulių Sąjungos Atstovas, šiuo labai prašau visas organizacijas ir asmenis, pas kuriuos yra užsilikę Lietuvos Šauliams skirtų aukų, neatidėliojant išsiųsti jas Šaulių Centro Valdybon į Kauną (Laisvės Aleja 26), arba žemiau paduotu adresu.

Asmenys, kuriems buvo siunčiamas "Trimitas" išpardavimui, arba Šaulių Rėmėjų ženkliukai, prašomi yra atsiskaityti.

Lygiu-būdu labai prašau visų, pas ką randasi dar Šaulių Sąjungos išleistų knygelių "Ideja ir Darbas," paleisti jas, kad ir pigiausia kaina, sulyg savo nuožiūros ir pinigus už jas priduoti tuo pat adresu į New Yorką (Lietuvos Konsulatas).

Už mėnesio nuo šio laiko žadu iškeliauti į Lietuvą, ir todel labai svarbu, kad iki tam laikui visos sąskaitos būtų užbaigtos.

Šiuo metu L. Šaulių Sąjungos Centro Valdyboj yra jau prirengta spaudon antra laida knygelės "Ideja ir Darbas," kur tilps apyskaita visų aukų, gautų laike mano buvimo Amerikoje. Jeigu užsilikusios neišsiųstomis aukos, vienam mėnesiui praslinkus nebus išsiųstos, tai jos jau negalės tilpti šioje aukų apyskaitoje.

A. Žemaitis,
L. Šaulių Sąjungos Atstovas.
Adresas: Lithuanian Consulat.
38 Park Row (Room 1108).
New York City.

VALGYKLOJ.

Svečia. — Meldžiu duoti liežuvių.

Patarnautojas.—Atleiskite tamsta, mūsų valgykla yra pirmos rūšies ir mes tokių daiktų kas paeina iš gyvulio gerklės neturime.

Svečias pakrapštęs pakaušį, sako;

— Tai atnešk porą kiaušinių.

Tėvas. — Vis-gi man rodos, kad tamsta dar esi perjaunas vesti mano dukterį. Kiek metų tamsta dabar turi?

Jaunikis. — Dvidešimts vienus.

Tėvas. — Taigi, matai, o mano duktė turi jau dvidešimts septynius. Todel palauk dar dešimts metų, tai tu turėsi 31-mus, o mano duktė daugiau neturės.

KUN. P. KAŠČIUKO ANTRAŠAS.

Nuo šio laiko mano pastovus antrašas bus: **129 So. Jardin St., Shenandoah, Pa.**

Sū tikra pagarba,

Kun. P. Kaščiukas,
Šv. Kaz. Dr-jos Kaune. Generalis Įgaliotinis Amerikoje.

VIETINĖS ŽINIOS

SUSIRINKIMAS.

L. D. K. S. 1 kp. susirinkimas bus spalių 28 d. 12:30 val. po pietų, (tuojaus po sumai) pobažnytinėje salėje. Visi L. D. K. S. nariai yra prašomi susirinkti, nes yra svarbių reikalų. Reikia prisirengti prie rengiamo lapkr. 4 d. vakaro.

Kp. pirmininkas

SUSIRINKIMAS.

L. Vyčių 17 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 28 d., nedėlioj, 4 vak. po pietų savuose kambariuose.

Malonėkit skaitlingai susirinkti, nes šis susirinkimas svarbus: bus renkami delegatai į apskričio suvažiavimą, kuris įvyks lapkričio 18 d., 1923, Nashua, N. H. Taip-gi pagalvokite ir suraskite kokių naujų inešimų, kad galėtume pastatyti apskričiui, kad apskritis surastų kokiu būdu sujudyti Naujosios Anglijos jaunimą ir sutraukti po Vyčių veliava.

Valdyba.

ŠOKIAI.

Pētnyčios vakare 8 valandą įvyks puikūs šokiai parapijos svetainėje ant Seventh St. Vakarą rengia Bostono Universiteto lietuvių studentai. Grieš viena iš puikiausių Bostono orchestrų. Tikimasi jog Bostono lietuviai ir ypatingai jaunimas pasinaudos proga sau linksmai laiką praleisti. Kadangi ir Cambridge'o jaunimas buvo kviečiamas ant šio vakaro, tikimės sulaukti skaitlingo liet. jaunuomenės atsilaukymo.

Jauni ir seni—visi ant šokių!

CAMBRIDGE, MASS.

Juokų vakaras.

Spalio 28. Pobažnytinėje svetainėje bus nepaprastas juokų vakaras.

— U-gi kas jau ten bus?

— Didžiausias pasaulio juokdarys CHARLIE CHAPLIN bus rodomas ką jis daro užpakalyj scenos. Tai tiek bus juokų kad ir su ilgiausiu veidu kiekvienas turės juoktis.

Apart to juokdario bus rodoma krutamuose paveiksluose "Avinėlis," kurį atvtizdins Douglas Fairbanks. Šis veikalas neapsakomai imponuojantis. Vertas kiekvienam pamatyti.

Dar pirmu kartu šį rudenį Cambridge'iuje bus rodomi krutami paveikslai, todel tikimasi kad bus daug žmonių. Tos priežasties delei vaikams bus rodoma tuoj po mišparų.

Aut lapkričio 18, Cambridge'iuje rengiamasi prie puikios operetės "Klaipėdos Jūlė," kurią išpildys Montello parapijos choras. Tiek tuom kartu pranešu.

Žinnešys.

30 nuoš. Vokietijos mokyklų vaikų yra nedavalgę. Berline 500,000 vaikų gauna pavalgyti mokyklose. Amerikos Kvakieriai daugiausia prisideda prie jų maitinimo.

Telephone South Boston 3520
Namų Telefonas Aspinwall 6870
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baiges du Universitetu
Cornell University su A. B.
G. Washington Univ. su LL.B.
"DARBININKO" NAME
366 W. Broadway, So. Boston.
(antros lubos)

SVEIKATOS DALYKAI

KIRMĖLĖS VIDURIUOSE

Pas žmogų randasi trejopų: 1) kaspininkų, 2) apvaliųjų ir 3) spapliukų. Kaspininkas išvaromas tik gydytojo pagalba, o kitos kirmėlės varomos ir pačių motinų, duodant (kas mėnuo) vaikams po šaukštuką lysnykų sėklų (seminacini, lot) arba tam tikrų iš vaistinių ritinėlių saldainių su santoninu. 4 valandoms po vaistų duot pravalymui vidurių prieš pusę arba visą valgomą šaukštą ricinos, šaltosios karčiosios druskos.

Spalinkai esti ir geriausia jie išplaujami ir naikinami levatyva įleidžiant česnako viralo (galvutė į kvortą vandens).

Kaspininkas gaunamas bevalgant rajuotą nepervirintą mėsą — kiaulių, galvijų ir žuvų.

Apvaliosios kirmėlės gaunamos su žaliais valgomais daiktais ir vandeniu, be to užsikrečiama ir pačiais to paties žmogaus neprausta pirštais, ant kurių gali būti kirmėlių kiaušelių.

Apsisergėjimui nevalgyt žalių daiktų, negert nevirinto vandens, prausti rankas su muilu prieš valgį.

Dr. J. C. Landžius

SKUODAS, Kretingos apsk. Nors miestas nuo karo ugnies nenukentėjo, tačiau jo išvaizda kiek pasikeitė. Pažvelgęs į kurį nors miesto kampą, išvysi tik stulpus su liknčiais prietaisų, kirie švietė tamsią rudens naktį. Dabar yra elektros stotis net pačiame miesto centre, tačiau gatvėse naktį šviesos nėra. Tarp senojo ir naujojo Skuodo, prie pat kelio yra malunas, vilnų verpykla ir lentpiuvė. Tik gaila, kad tas malunas, be teikiamų gyventojams patarnavimų daro ir nemalonumų. Prie pat maluno beveik du trečdaliu sieksnio platumo gatvė iš naujojo į senąjį Skuodą, yra užversta to maluno malkomis. Kiek žinau tos malkos guli toj vietoj jau kelinti metai, o esant dideliam judėjimui, ypač turgaus dienomis važiuojantiems dažnai noroms nenoroms tenka kelti triukšmą, šaukti vienas kitam, kad sustotų ir leistų pravažiuoti. Be to, prieš karą, ir laike vokiečių okupacijos, gatvė iš tvenkinio pusės buvo apsaugota atramomis, bet dabar jų nėra ir tamsią naktį galima pajusti vandeny. Stulpeliai vietomis dar riogso ir pataisyti ne taip jau sunku butų tik gaila, kad niekas tuo klausimu nesirupina.

Dabar pradėjo augti naujasis Skuodas, stovis arčiau gelžkelio stoties. Jau čia pašto įstaiga; V kl. gimnazija; vakarėlių salė ir kt.

MASKARADINIS BALIUS

Metinis Eastono lietuvių maskaradinis balius atsibus ateinančioj subatoj, spalių 27 dieną šv. Mykolo pobažnytinėje salėje. Atsilankiusieji sutiks daug suprizų.

Baliaus Rengėjų Komitetas.

"DARBININKO" AGENTAI

Sekanti "Darbininko" agentai turi teise priimti "Darbininkui" prenumeratas, garsinimus ir jie taip pat turi pardavimui "Darbininko" pavienius numerius:

M. ABRAČINSKAS,
187 Ames Street, Montello, Mass.
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
P. BALTUTIS
901 W. 33 Street, Chicago, Illinois
H. FLAKOWICZ,
87 Grand St., Brooklyn, N. Y.
J. GAILIUNAS
The Lithuanian Store, Athol, Mass.
V. JAKAS,
741 Cambridge St., Cambridge, Mass.
T. P. KRIZANAUSKAS,
102 E. Center St., Shenandoah, Pa.
P. LUKŠIS
190 Van Buren St., Newark, N. J.
KL. KIURAS,
235 E. Main St., Amsterdam, N. Y.
A. J. NORKUNAS
Lowell, Mass.
A. PATEMBERGAS,
877 Cambridge St., Cambridge, Mass.
J. B. SALHUNAS,
84 Bank St., Waterbury, Conn.
REV. S. STRUCKUS,
68 Chestnut St., Plymouth, Pa.
URBŠAS ir SEKYS,
101 Oak St., Lawrence, Mass.
J. P. VASILIAUSKAS,
820 Bank St., Waterbury, Conn.
K. A. VENCIUS.
70 Lawrence St., Lawrence, Mass.
F. ROSSI,
726 Stanley St., New Britain, Conn.

Nedėldieniais galite "Darbininką" gauti ir pas sekamus:

K. ABIŠALA,
9258 Cardoni Ave., Detroit, Mich.
JONAS ČERVOKAS,
63 Heaten Ave., Norwood, Mass.
KUN. J. JAKAITIS,
41 Providence St., Worcester, Mass.
J. KANTAUTAS,
57 Fourth St., Ansonia, Conn.
Z. MAKSVITIS,
357 — 16-th St., Brooklyn, N. Y.
A. PATECKAS,
494 Park St., Hartford, Conn.
P. STATKUS,
453 No. 13 Street, Philadelphia, Pa
V. TAMULIONIS,
84 Temple St., Nashua, N. H.
REV. V. VILKUTAITIS,
6527 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

ŽMOGŽUDYSTĖ TARP LENKŲ.

WORCESTER, Mass.—Lenkų šeimynoj 18 Elsworth St. įvyko žmogžudystė ir patžudystė. Alex Zach, šešių vaikų tėvas atsakė vietą burdingieriui A. Tarasiewiczui. Tai burdingierius paleido tris šūvius į burdingbosį ir vietoj jį nudėjo. Tada paleido kulką sau į galvą ir krito negyvas.

Zacho pati ir vaikai visą tą tragediją matė. Tarasiewicz buvo pavarytas, bet sugrįžęs su munšaino buteliu norėjo perkalbėti Zachą. Tasai neprisileido ir kilo ginčai. Kai įsikarščiavo, tai ir sekė tragedija.

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

Indomiausias ir svarbiausias lietuviams šių dienų įvykis yra Klaipėdos Krašto su sijungimas su Lietuva. Dabar visi norėtų pamatyti kaip išrodo Klaipėdos miestas. Kaip sykis "Darbininkas" turi Klaipėdos miesto Albumą. Skubinkitės išsirašyti. Kaina 50c.

Telef. University 1957—W ofiso
Tel. University 1957—R. namų.
ADOMAS OWIRKA
LIETUVYS GRABORIUS
Pagrabus atlieku gerai ir pigiai. Kaina vienoda visur. Užlaikau automobilius. Vieta atdara dieną ir naktį.
883 CAMBRIDGE STREET
E. Cambridge, Mass.

MATULAITIS IR NESIACKAS
Lietuviai Siuvai

Siuvam geriausiai ir naujausios mados vyrams drapanas, pataisom, išvalom ir nudažom. Kas norite turėti geras ir naujausios mados drapanas, ateikite pas mus po numeriu
247 D ST., SO. BOSTON, MASS.

F. J. KALINAUSKAS
ADVOKATAS
414 Broadway, So. Boston.
Tel. S. B. 0441.
Antros lubos—Viršuj L. P. B-vės
GYVENIMO VIETA:
275 LOWELL AVE., NEWTONVILLE, MASS.
Tel. W. Newton 1403—W.

TEL. So. Boston 0506—W.
LIETUVYS DANTISTAS
A. L. KAPOČIUS
251 Broadway, So. Boston
("Keleivio" name).
OFISO VALANDOS: nuo 9 iki 12, nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 vakare. Seredomis nuo 9 iki 12 val. dieną. Subatomis nuo 9 iki 6 vak. Nedėlioms nuo 9 iki 12 (pagal sutartį)

LIETUVIS
POTOMETRISTAS

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius, kreivas akis atitiesinu ir ambliopiškose (aklose) akyse sugrąžinu šviesą tinkamu laiku.
J. L. Pašakarnis, O. D.
447 Broadway, So. Boston, Mass.

GEORGE R. SHIELDS
ADVOKATAS
811-812 Old South Building
294 Washington Street
BOSTON, MASS.
Valandos: 9 A. M. iki 5:30 P. M.
Gyvenimo vieta
10 WINTHROP STREET, EAST BOSTON
Tel. East Boston 152—J.
Tel. Main 2488

DR. A. J. GORMAN
(GUMAUSKAS)
DANTISTAS
Tel. Brockton 5112—W.
(Kampas Broad Street)
705 Main St., Montello, Mass.

Tel. So. Boston 270
J. MACDONELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai.
OFISO VALANDOS:
Rytais iki 9 val. Po pietų nuo 1—3.
Vakarais nuo 6 iki 9.
538 Broadway, So. Boston.

Tel. So. Boston 828
LIETUVYS DANTISTAS
DR. M. V. CASPER
(KASPARAVIČIUS)
Laikinai perkėlė ofisą po No.
425 BROADWAY, So. BOSTON, MASS.
Ofiso Valandos:
Nuo 10 iki 12:30 ryte ir nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. vak.
Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėliomis.

15 Metų South Bostone
DR. H. S. STONE
AKIŲ SPECIALISTAS
399a W. BROADWAY
VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

Tel. So. Boston 4000
DR. J. C. LANDŽIUS
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
506 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Kampas G St. ir Broadway)
VALANDOS: 9—11, 2—4, 7—9

Metinis BALIUS
—Rengia—
ŠVENTO VINCENTO VYRŲ IR MOTERŲ DRAUGIJA
Brighton, Mass.
Spalio 27-tą dieną
1923 m.
PRADŽIA 7:30 VAKARE.
Lietuvių Liaudės Salėje
26 LINCOLN STREET, BRIGHTON, MASS.

Užprašome visus lietuvius ir lietuvaites ant minėto baliaus. Yra užkviesta geri muzikantai. Gros angliškus ir lietuviškus šokius, kur galėsit praleist linksmai tą vakarą. Be to bus skanių užkandžių. Prašom kitų kolonijų tą vakarą nerengti pramogų.
ĮŽANGA: vyrams 50 centų, moterims ir merginoms 35 centai.
Kviečia VALDYBA

DR. L. GOLDEN
Bostone: 99 Green Street
Valandos: 3 iki 4 ir 7 iki 8 P. M.
Apart pėtnyčios ir nedėldienio vakarų.
Telefonas Haymarket 2288.
Roxbury: 16 Crawford St.
netoli Warren Street.
Valandos: nuo 8 iki 9 ryte, 1 iki 2 ir 9 iki 1 val. vakare apart pėtnyčios ir nedėldienio vakarų.
Telefonas Roxbury 0131.
KALBU ANGLŲ, RUSŲ, LENKŲ IR LIETUVIŲ KALBOMIS.

DR. GEDVYLOS
TIKRA LIETUVIŠKA TREJONKA
50 centų.
Dr. Gedvylos MOTERŲ TONIKAS—vaistai sustiprinimui nervų, kraujo ir viso nusilpnėjusio moteries sudėjimo...............$1 bonka
Dr. Gedvylos STOMACH BITTERS—geriausias vidurių valytojas ir sveikatos draugas...............$1 bonka
Didžiausias išdirbimas visokių gyduolių, lietuviškų žolių, pertunių, čirkšlių del moterų ekstraktų ir t. t. Katalogas prisiunčiamas dovanai. Prisiunčiam visokius vaistus per paštą į visas dalis pasaulio. Adresas:
GOODWILL DRUG COMPANY
12015 Jos. Campau Avenue, Detroit, Michigan.

Lietuviški ŠOKIAI!
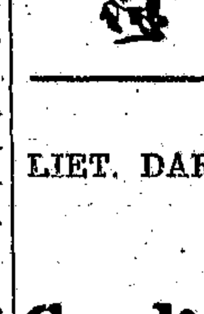
—Rengia—
LIET. DARB. KOOPERATYVĖS SĄ-GOS 8-TA KUOPA
SUBATOJE
Spalio-Oct. 27 dieną 1923
PRADŽIA 7-TĄ VAL. VAKARE
MALTA HALL
40 PROSPECT STREET, CAMBRIDGE, MASS.

Lietuviai ir Lietuvaitės, kaip seni taip ir jauni, visi be skirtumo malonėkite atsilankyti. Kadangi L. D. K. S. 8-ta kuopa rengia dar pirmus šokius, todel jaunimo pasižadėjo atvykti ir iš tolimesnių kolonijų, jau nekalbant apie So. Boston'ą ir Brighton'ą. Todel nepraleiskite šios progos, nes grieš geriausia orkestra, kuri grajina ne tik lietuviškus, bet ir angliškus šokius, o prie tam dar bus minkštų gėrimų ir gardžių užkandžių, taip-gi ir lede virtos košės (ice-cream'o). Mes užtikrinam kad atsilankiusieji būsit pilnai užganėdinti, o katrie neatsilankys, tai ilgai gailėsis.
Visus širdingai kviečia RENGIMO KOMISIJA

Greitas Atvežimas
NEW ENGLAND COKE tiri daugiau anglies—geriausios dalies kietam kurui.
NEW ENGLAND COKE turi mažiau pelenų—mažiau išmatų.
NEW ENGLAND COKE ilgiau degą ir negadina grotų.
MAŽI—DIDESNI—DIDELI
New England Coke
111 DEVONSHIRE ST., BOSTON, MASS.
Main 8532 —TELEFONAI— Main 2723

PARSIDUODA
Kas norėtų pirkti jaunų slyvų, grūšių medelių pigiai, lai atsišaukia 3 Rowe St., Dorchester, Mass. (30)

PARSIDUODA
Patentas ir išdirbinėjimo teisės naudojamos marketuose ir hoteliuose mašinėlės. Su $500.00 yra galima pradėti gerą biznį. Adresuok: J. A. MacDONALD, 13 Wabon St., Roxbury. Tel. 4837—W. Roxbury. (27)

NAMAI--MORGIČIAI
Parduodu namus ir parūpinu mortgičius. Visais pirkimo, pardavimo ir įvairiais kitais reikalais kreipkitės pas manę.
A. F. KNEIŽYS,
494 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 0770

JAU TURIME LIETUVIŠKŲ ŠOKIŲ ORKESTRAI
FOLIO (DALĮ) NO. 1.
Talpinanti 31 popuerių lietuviškų šokių šiems instrumentams: 1-mai Smuikai, 2-rai Smuikai, Bassui, Violenčelei, Fleitai, Klarnetui A, 1-mam ir 2-ram Kornetui A. Trombonui (stipriausiam balsui), Bugnui ir Piano akompanuoti. Kaina kiekvienos rūšies 50c. Piano akompanuoti $1.00.
Visos tos dalys šioje knygoje tinka ir koncertinai, kaip ir kiekviena dalis atskirai orkestros rakte.
Tikrai įsigyk setą šitų gaidų, o būsi pilnai užganėdintas.
GEORGI & VITAK MUSIC CO.
4630 South Ashland Avenue
CHICAGO, ILL.

VIENINTELIS
LIETUVIŠKAS SANDELIS
visokių žolių, šaknų, žiedų ir tt.
Palangės trejanka 50c., puplaiškiai 25c., Ramunėliai 20c., Liepos žiedai 15c., Parušančius 20c., Senesų ankštukės del vidurių iliuosavimo 10c., Pelinės 15c., žolės nuo nervų išgąsties, bemigės, galvos skaudėjimo ir ausyse ūžimo 75c., nuo reumatizmo 50c., nuo strėnų skaudėjimo 50c., kadugių nogų svaras 25c. Visokios žolės yra pakeliuose su lietuviškais nurodymais kaip anuos vartoti. Žolių katalogą siunčiame už 10 centų. Maldų knyga, "Aukso Altorėlis," Tilžės spaudimo, prastu apdaru 75c., skuriniu $1.50, celuloido apdaru $1.50; "Valnikėlis," skuros apdaru $1.25; Kantičkos $1.50; Gyvenimas Šventųjų, apdaryta, $7.00.
Vaistai nuo kosulio ir Asthmos $1.75 už bonkutę. Už prisiuntimą rokuojame 10c. viršaus ant kiekvieno $1.00 vertės. Reikalaujame agentų visose apygardose.
M. ŽUKAITIS,
449 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

DID. LIET. KUN. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ADRESAI BOSTON, MASS.

PIRMININKAS — Vincas Zaleckas,
81 Mercer St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Antanas Pastelis;
146 Bowen St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Antanas Macejunas,
450 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — Juozapas Vinkevičius,
906 E. B'way, So. Boston, Mass.
KASIERIUS — Andrius Zalieckas,
307 E. 9-th St., So. Boston, Mass.
MARŠALKA — Aleksandra Jalmokas,
115 Granite St., So. Boston, Mass.
D. L. K. Keistučio dr-ja laiko mėnesinius susirinkimus kas pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio po No. 694 Washington St., Boston Mass. 2:30 po pietų. Ateidami drauge ir naujų narių su savim atsiveskite prie musų draugijos prirašyti.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠELPINĖS DRAUGYSTĖS VALDYBOS ADRESAI.

PIRMININKAS — J. L. Petrauskas,
250 Gold St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Kazys Ambrozas,
492 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Julius Savickas,
111 Bowen St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠTININKAS — J. Švagždys,
171 W. 5-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — A. Naudžiunas,
885 E. Broadway, S. Boston, Mass.
MARŠALKA — J. Zaikis,
7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2-rą val. po pietų Šv. Petro parapijos salėj, 492 E. Seventh St., South Boston, Mass.

ŠV. ELZBIETOS DRAUGIJOS HARTFORD, CONNECTICUT VALDYBOS ADRESAI

Elzb. Mioleikienė, pirmininkė,
44 Cedar St., Hartford, Conn.
O. Labickienė, vice-pirmininkė,
90 Sheldon Street, Hartford, Conn.
P. Labickienė, iždininkė,
44 Madison St., Hartford, Conn.
Marijona Katkauskaitė, fin. raštininkė,
16 Atlantic St., Hartford, Conn.
R. Pundzienė, prot. raštininkė,
19 Walcott St., Hartford, Conn.
Šios draugijos susirinkimai buna kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio bažnytinėje salėje.

ŠV. KAZIMIERO R. K. DR-JOS SOUTH BOSTON, MASS. VALDYBOS ANTRAŠAI.

PIRMININKAS — Vl. Paulauskas,
314a 8-th St. Tel. So. B. 3335—M.
VICE-PIRM. — J. Jaruša,
440 E. 6-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — A. Jannšonis,
1420 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — K. Kiškis,
428 E. 8-th St., So. Boston, Mass.
IŽDININKAS — L. Švagždis,
111 Bowen St., So. Boston, Mass.
TVARKDARIS — P. Laučka,
303 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
DRAUGIJOS antrašas reikale —
366 Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko 3-rą nedėldienį kiekvieno mėnesio 1-mą val. po pietų, parapijos svetainėj, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.